

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

MAGISTERSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2017-2019

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Michal Svoboda

**Skauting jako celosvětové dobrodružství – výchova
a vzdělávání dětí i dospělých**

Praha 2019

Vedoucí bakalářské práce: Prof. PhDr. Karel Kamiš, CSc.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

MASTER FULL-TIME STUDIES

2017-2019

DIPLOMA THESIS

Michal Svoboda

**Scouting as a global adventure – raising and educating
children and adults**

Prague 2019

Diploma Thesis Work Supervisor: Prof. PhDr. Karel Kamiš, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne..... 2019

.....

Podpis autora

Poděkování

Rád bych poděkoval všem, kteří mi při zpracování diplomové práce pomáhali. Především děkuji mému vedoucímu práce Prof. PhDr. Karlu Kamišovi, CSc., za cenné rady a připomínky a za odborné vedení a následně Mgr. Janě Neusarové Ph.D. za cenné rady a připomínky, které mi pomohli diplomovou práci dokončit.

Anotace

Autor této diplomové práce se zabývá Skautingem jako celosvětovým dobrodružstvím a následně i vzděláváním a výchovou dětí i dospělých. V teoretické části se autor hlavně zabývá historií skautingu, osobnosti ve skautingu, světovým skautingem, českým skautingem, skautskými akcemi, skautskými tradicemi, skautskými oddíly, vztahu přírody a skautingu, výchovou a vzděláváním dětí a v neposlední řadě výchovou a vzděláváním dospělých. Celá praktická část je zaměřena na dotazníkové šetření, tedy průzkum. Celkem budou použity dva dotazníky jeden pro vedoucí a jeden pro rodiče dětí, kteří do skauta chodí. Hlavním úkolem autora je zjištění, zdali jsou děti ale i dospělý dostatečně vychováváni ale i vzděláváni.

Klíčová slova

Děti, dospělý, dotazník, respondent, skaut, skauting, výchova, výzkum, vzdělávání

Annotation

The author of this thesis is engaged in scouting as a global adventure and subsequently education and raising children and adults. In the theoretical part, the author mainly deals with the history of scouting, the personality in Scouting, the World Scout, Czech Scout, Scout events, Scout traditions, scout sections, the relationship of nature and scouting, raising and educating children, and last but not least Education and training of adults. The whole practical part is focused on the questionnaire inquiry, i.e. the survey. In total, two questionnaires will be used, one for the manager and one for the parents of the children who walk into the scout. The main task of the author is to determine WhetherHim Both children and adults are sufficiently educated but also educated.

Keywords

Adult, education, children, research, respondent, scout, scouting, questionnaire

ÚVOD	10
TEORETICKÁ ČÁST	12
1 OSOBNOSTI SVĚTOVÉHO A ČESKÉHO SKAUTINGU	12
2 MEZINÁRODNÍ SKAUTING	17
2.1 Mezinárodní organizace.....	18
2.1.1 WOSM.....	19
2.1.2 WAGGGS.....	19
2.1.3 ISGF.....	19
2.2 Mezinárodní akce.....	20
2.2.1 Jamboree (world scout jamboree).....	20
2.2.2 Středoevropské jamboree (cej – central european jamboree)	20
2.2.3 Roverway	20
2.2.4 Obrok (czech scout moot)	20
2.2.5 Intercamp	21
2.2.6 World scout moot.....	21
3 SKAUTING V ČESKÉ REPUBLICE	22
3.1 Co je skauting?.....	23
3.2 Skautské hnutí.....	23
3.2.1 Organizační struktura	23
3.2.2 Funkční označení	24
3.2.3 Věkové kategorie	25
3.2.4 Oddíl	25
3.2.5 Družiny	25
3.3 Skautské ideály	26
3.3.1 Skautské heslo.....	26
3.3.2 Slib skautů a skautek.....	27
3.3.3 Skautské zákony.....	27
3.4 Symbolika	27
3.4.1 Skautský kroj	27
3.4.2 Pozdrav	28
3.4.3 Lilie.....	28
3.5 Nováčkovské zkoušky, stupně zdatnosti, odborky a bobříci	29
3.6 Sebevýchova	30

4	MOTIVACE A POTŘEBA JEDNOTLIVÝCH VĚKOVÝCH SKUPIN....	31
4.1	Benjamínci	31
4.2	Světlušky a vlčata	32
4.3	Skauti a skautky	32
4.4	Rovaři a rangers	32
4.5	Oldskauti	32
5	PŘÍRODA A DOBRODRUŽSTVÍ.....	33
5.1	Příroda a její poznání	33
5.2	Skauting je dorodružství	34
5.2.1	Dobrodružství v průběhu času.....	34
5.2.2	Dobrodružství a jejich typy	35
5.2.3	Skauting a zóny	36
5.2.4	Dobrodružství – nástroj učení	36
5.2.5	Jak připravit dobrodružství.....	37
5.2.6	Cíle pro jednotlivé skupiny	37
5.3	Organizace ve vztahu k přírodě	38
5.3.1	Hnutí Brontosaurus	38
5.3.2	Liga lesní moudrosti (llm).....	38
5.3.3	Lesní školy (asociace lesních školek).....	39
5.3.4	Lipka	39
6	VÝCHOVA DĚTÍ.....	40
6.1	Jak získat nové členy	40
6.2	Zodpovědnost od benjamínka až po vůdce oddílu.....	41
6.2.1	Skautská výchovná metoda	41
6.3	Technologie ve výchově dětí	42
6.3.1	Život s digitální technologií	42
6.4	Děti a čtení	45
6.5	Skautská tělesná výchova	46
6.6	Mluv slušně.....	47
6.7	Jak děti zaujmout	47
6.8	Co se děti naučí.....	48

7	VÝCHOVA DOSPĚLÝCH.....	50
7.1	Jaký by měl být vedoucí	51
7.2	Podpora	51
7.3	Volba nového vůdce	52
7.4	Příprava nástupce	53
7.5	Předání oddílu	53
7.6	Nepovede se předat oddíl.....	54
7.7	Umění odejít	54
8	ZÍSKÁVÁNÍ NOVÝCH SPOLUPRACOVNÍKŮ	55
9	MEZIGENERAČNÍ KONFLIKTY	56
10	SKAUTSKÉ SVÁTKY A POPRAVENÍ ČESKOSLOVENŠTÍ SKAUTI..	58
11	TÁBOR	59
12	PROJEKTY POMOCI.....	61
	PRAKTICKÁ ČÁST	62
13	PRŮZKUM.....	62
13.1	Rozbor otázek v dotazníku pro skautské vedoucí.....	63
13.2	Rozbor otázek v dotazníku pro rodiče skautských členů.....	65
13.3	Cíl výzkumu.....	67
13.4	Vyhodnocení dotazníků od vedoucích.....	68
13.5	Závěrečné vyhodnocení dotazníků od vedoucích.....	71
13.6	Závěr autora na dotazníky od vedoucích	71
13.7	Vyhodnocení dotazníků od rodičů	72
13.8	Závěrečné vyhodnocení dotazníků od rodičů	74
13.9	Závěr autora na dotazníky od rodičů	75
	ZÁVĚR	76
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	80
	SEZNAM ZKRATEK	82
	SEZNAM PŘÍLOH.....	83

ÚVOD

Tato diplomová práce nese název Skauting jako celosvětové dobrodružství – výchova a vzdělávání dospělých. Jak je již z názvu zřejmé, autor se bude zabývat skautingem. Toto téma je v dnešní době velmi známé, ale málo lidí ví, jak to ve skautingu chodí, jaký skauting je, co se děti naučí, ale nejen děti, ale i dospělý. Ve skautingu probíhá vzdělávání ale i výchova celoročně jak u dětí, ale i dospělých tedy vedoucích.

V této diplomové práci, resp. v teoretické části se dozvíte takřka veškeré informace, které by Vám měli pomoci, abyste si na skauting udělali svůj vlastní obrázek, a pochopili fungování skautingu v České republice. V diplomové práci je popsán celý vznik skautingu od počátků až po současnost, důležité osobnosti skautingu, možnost vzdělávání, jak probíhají jednotlivé skautské akce, táboření a jiné.

Další informace, které se dozvíte souvisí s praktickou částí. Celá praktická část je zaměřena na vzdělávání ale i výchovu dětí i dospělých. Praktická část je složena hned ze dvou dotazníků, kde autor zkoumá výchovu a vzdělávání dětí. Výzkum probíhal pomocí dotazníků, které za děti vyplňovali jejich rodiče. Druhý dotazník zkoumá vzdělávání ale i výchovu i u dospělých. Zde autor dotazníky dával přímo vedoucím, kteří dotazník vyplňovali. V obou dotaznících autor nezkoumá jen vzdělávání a výchovu, což je priorita, ale také jak dlouho ve skautu vedoucí i děti jsou, jaké mají vzdělání, zdali jsou děti spokojeni s vedoucími a následně rodiče spokojeni se systémem a formou vedení od vedoucích. Tyto doplňkové otázky jsou stejně důležité, jako otázky hlavního šetření. Autor chtěl, aby byl výzkum co nejpřesnější, a proto si vybral hned pět středisek, kam dotazníky zaslal. Autor byl spokojen, když se mu dotazníky všechny vrátili vyplněné.

Autor si vybral dotazníkové šetření, protože je to asi nejznámější a nejrozšířenější forma získání dat a setkáváme se s tímto způsobem takřka denně. Autor diplomové práce se snažil dotazník postavit tak, aby získal veškeré potřebné informace, aby následně mohl celé dotazníkové šetření vyhodnotit.

Autor této diplomové práce si toto téma vybral, protože se v tomto tématu pohybuje již 16 let a je členem skautského střediska Říp z Roudnice nad Labem a v neposlední řadě byl sám vedoucí dětí (vlčat, kluci ve věku 6-10 let) ve skautu po dobu 5ti let. Nyní se vedení dětí již nevěnuje z časových důvodů, je ale stále aktivním členem ve středisku. Autor se domnívá, že po tak dlouhé době vedení tedy 5ti let, se přestávka ve vedení opravdu hodí. Každý vedoucí dojde k tzv. vyhoření, kdy potřebuje delší dobu volna.

TEORETICKÁ ČÁST

1 OSOBNOSTI SVĚTOVÉHO A ČESKÉHO SKAUTINGU

Za zakladatele skautského hnutí je považován angličan LORD ROBERT BADEN – POWELL (22. 2. 1857 – 8. 1. 1941) – byl vojákem v Indii (1876) a specializoval se na vyzvědačství, mapování terénu a průzkum. Trénoval ostatní – malé skupiny vojáků, které pracovaly pod jeho vedením a za dobrý výkon uděloval odznaky. Později se stal plukovníkem. Při obraně Makefingu (16. 10. 1899 – 17. 5. 1900) použil taktiku a falešné minová pole a vyhrál. V roce 1903 napsal knihu pro vojáky AIDS TO SCOUTING, kterou používali vedoucí mládeže a učitelé v celé zemi pro výuku lesní moudrosti. V roce 1907 na ostrově Brownsea uskutečnil experimentní tábor, aby vyzkoušel své nápady v praxi. V roce 1908 vydal knihu SCOUTING FOR BOYS a chlapci se sami shromažďovali do družin a zkoušeli si skauting v praxi. Kniha sloužila jako tréninková metoda a byla základem pro celosvětové hnutí, přeložena do 35 jazyků. V Anglii se zakládaly oddíly a byla založena skautská kancelář, která vyřizovala dotazy. Skauting se rozšířil i do dalších zemí. V roce 1910 odešel z armády a věnoval se činnosti ve skautingu – rozvoji chlapeckého a dívčího skautingu (vznikl v roce 1909 - dívky se zúčastnily první první skautské rally v Křišťálovém paláci v Londýně a požádaly o to, aby se mohly stát skauty. Světovou skautskou náčelnicí se stala jeho manželka Olave Baden – Powell). R.B. – Powell cestoval po světě. V roce 1920 uspořádal první světové skautské JAMBOREE v Hale Olympia v Londýně, tj. mezinárodní setkání skautů a vedoucích a byl prohlášen za světového náčelníka. Na třetím světovém Jamboree, které se konalo v Park Arrowe v anglickém Birkenhand přijal titul Lord Baden – Powell of Gilwell a od československého velvyslance v Londýně převzal od Jana Masaryka nejvyšší československé vyznamenání Řád bílého lva. V roce 1941 zemřel v Keni na své farmě. (Wikipedie – Junák-Český skaut, online, cit. 2019-02-18)

Za zakladatelem amerického woodcrafterského (zálesáckého) hnutí je ERNEST THOMPSON SETON (14.8.1860 – 23.10.1946) a spoluzakladatel skautingu. Jeho přezdívka je Černý vlk (Black wolf). Byl spisovatel, malíř, přírodovědec a pedagog. Stal se ochráncem práv indiánů a ochráncem přírody. Jeho myšlenkou byla čest, fyzická zdatnost, odvaha, nezávislost a věřil, že děti pocházejí od Boha čisté a jsou pokřivené špatnou výchovou, věří v přirozené instinkty a pudy (láska, strach, zvědavost, hrdost, ambice, touha po slávě, touha vlastnit, konstruktivnost). Cílem výchovy není učenost, ale lidskost a dítě by si mělo hrát. Zároveň podle něj dochází k úpadku zručnosti, dovednosti a praktických znalostí jako je rozvoj průmyslových technologií a ústup rodinných farem. Osobní setkání s Českou (indiánem) v roce 1882 a poznání jejich kultury popsal v knize Velká cesta k vraním indiánům. V roce 1901 v časopise Ladies home journal uveřejnil seriál na podporu vzniku svého hnutí. V autobiografickém příběhu spisovatele Dva divoši (román pro děti) je návod, jak woodcraft uvádět v život. V roce 1902 začaly vznikat kmeny woodcrafterských indiánů. V roce 1911-1912 se snažil spojit skauting a woodcrafterské hnutí v jednu organizaci kvůli neshodám ve skautingu, ale to se mu nepodařilo. V románě Rolf v lesích popisuje, jak Rolf je vychováván indiánem woodcrafterskou cestou, aby pomohl své vlasti (válka 1812) a v roce 1902 proběhl první tábor Woodcraft indians E.T.SETONA a v kolem roku 1917 byla založena americká Liga moudrosti. Seton je mezi českými skauty známější, protože je oproti skautingu kladen důraz na výchovu spojenou s pobytem v přírodě a středoškolský profesor Miloš Seifert propagoval mezi české skauty Setonovo woodcrafterské hnutí a věnoval se mu celý život.

WOODCRAFT

Je zálesácké hnutí, u nás je znám jako Liga moudrosti. Woodcrafterský zákon je při zapalování ohně a čtyři světla kolem základního ohně vyjadřují: SÍLU – buď odvážný, mlčenlivý a poslouchej. LÁSKA – buď laskavý, ochotně pomáhej, žij radostně. KRÁSA – buď čistý, silný a vždy ochraňuj přírodu. PRAVDA – buď pokorný, mluv pravdu, hraj čistě a podle pravidel. (Wikipedie – Junák-Český skaut, online, cit. 2019-02-18)

OLAVE BADEN – POWELLOVÁ (22. 2. 1889 – 25. 6. 1977) byla ženou R.B. Powella a je zakladatelka světového sdružení skautek WAGGGS, byla světovou náčelnicí a v roce 1918 ji zvolili náčelnicí anglických skautek. Vedla Mezinárodní radu international council, korespondovala se zahraničím a v roce 1920 se uskutečnilo první mezinárodní konference skautek v Exfordu.

Zakladatel českého skautingu je profesor a tělocvikář ANTONÍN BENJAMÍN SVOJSÍK (5. 9. 1876 – 17. 9. 1938) původně Antonín František Svojsík, přezdívka Benjamín, protože byl nejmladším členem pěveckého kvarteta. Byl náčelník skautingu, propagátor, organizátor a v roce 1911 poznal scouting na vlastní kůži v Anglii. Napsal základy Junáctví. První tábor se uskutečnil v roce 1912 nedaleko Lipnice nad Sázavou a měl 13 členů, mezi nimi byli např. Jiří Wolker nebo Rudolf Plajner. Založil 15.6.1914 samostatný skautský spolek JUNÁK – ČESKÝ SKAUT a v roce 1915 začal vydávat časopis Junák. Čeští skauti pracovali ve prospěch Červeného kříže a v roce 1918 v Praze se skauti zapojili do služby národního výboru a byla vytvořena skautská pošta, kde skauti roznášeli balíky v revoluční době. Pracoval v ústředí skautské organizace a sjednotil organizace a v roce 1938 vznikl JUNÁK – SVAZ SKAUTŮ A SKAUTEK RČS a odjel do Ruska, aby poznal výchovu ruské mládeže. Zemřel na zápal plic v roce 1938.

RnDr. RUDOLF PLAJNER (5. 4. 1901 – 23. 6. 1987) byl pedagogem, snažil se o výchovu mládeže na základě skautských ideálů, vést k zodpovědnosti a čestnému životu. Jeho přezdívka TÁTA. Skautem byl od roku 1916 a jeho družinu vedl Jiří Wolker. V roce 1920 zachránil tři topící se děti a odmítl finanční odměnu, byl mu udělen zlatý stupeň odznaku Za čin junácký a dostal stipendium a stříbrné hodinky s dopisem od presidenta T. G. Masaryka. V roce 1940 se tajně domluvil se Sokolem, Československým červeným křížem a Klubem Československých turistů, aby skautské oddíly přešly pod tyto organizace. V roce 1946 byl zvolen náčelníkem Junáka a snažil se o udržení samostatnosti. Po roce 1970 sepsal knihy od začátku skautingu až do roku 1948.

Zakladatelkou českého dívčího skautingu byla VLASTA KOSEOVÁ (21. 5. 1895 – 29. 9. 1973). Její přezdívka byla VELKÁ VLASTA a byla oceněna nejvyšším vyznamenáním dívčího skautingu Řádem stříbrného trojlístku. Mluvila francouzsky, německy a anglicky. Po 1. světové válce (1918) a vzniku Československa byla tajemnicí Československého Červeného kříže. Během studií v USA posílala dopisy do Čech o americkém skautingu. Psala do časopisu Junák a Vůdce. První tábor skautek se uskutečnil v roce 1915, kde vedla družinu Sasanek a po něm vedla první oddíl skautek. Byla náčelnicí od roku 1938–1968 a vedla výchovu nových vůdkyň. Působila v organizaci WAGGGS od roku 1934. Dostala řadu ocenění jako např. SKAUTSKÁ LÁSKA, JUNÁCKÝ KRÍŽ, ŘÁD PRÁCE (1969 – od presidenta L. Svobody) a získala titul Čestná náčelní českého Junáka (1968–1970). (Wikipedie – Junák-Český skaut, online, cit. 2019-02-18)

Další důležitou osobností skautingu byl JAROSLAV FOGLAR (5. 7. 1907 – 23. 1. 1999) - od mládí se věnoval skautingu a jeho přezdívka byla JESTŘÁB. Pracoval ve skautingu jako vůdce oddílu druhého pražského oddílu (tzv. Pražská dvojka) přes 60 let (1925–1987). Byl pedagogem, spisovatelem a redaktorem několika časopisů. V roce 1925 vedl skautský tábor a zavítal do sluneční zátoky na řece Sázavě. Byl propagátorem skautingu a v roce 1937 vyšlo první vydání knihy Hoši od Bobří řeky a od listopadu téhož roku vycházel na pokračování komiks Rychlé šípy. První konflikty s organizací Junáka měl v období prvorepublikové skautské organizace, kdy byl v Dvojce a to, že souhlasil např. se sloučením s jinými a názorově odlišnými organizacemi nebo změnou krojů. V době protektorátu považovaly okupační orgány Junáka za nebezpečnou opoziční organizaci a zakázali ji v roce 1940 činnost. Foglar jako první se svým oddílem se přihlásil do Klubu českých turistů (tzv. Káčata). Se svými chlapci např. pomáhal při únorovém náletu v roce 1945 při odklizení sutin na Pražských Vinohradech. Redigoval časopis Junák, byl vychovatelem učňovské a středoškolské mládeže, spolupracoval s pionýrským časopisem ABC Mladých techniků a přírodovědců od roku 1948 až do roku 1962. V 70. letech se oddíl přejmenoval na turistický oddíl HOŠI OD BOBŘÍ ŘEKY. Po revoluci v roce 1989 se otevřela cesta ke čtenáři a znova začaly vycházet knihy od Foglara a k 110. výročí od narození (narodil se 5.7.1907) v prostorách hradu Ledec nad Sázavou vzniklo muzeum Jaroslava Foglara. Hlavním motivem v knihách je chlapec z města na prahu dospívání nebo skupina chlapců,

kteří jsou čestní a hledají dobrodružství a přátelství s vrstevníky ve skautském oddíle nebo jiném spolku. Ve svých knihách popisuje také tragédie, které mají spíše výchovný charakter a strhují hlavní hrdiny, aby vše dobře dopadlo. (Wikipedie – Junák-Český skaut, online, cit. 2019-02-18)

Nejznámější díla Jaroslav Foglara jsou např.:

HOŠI OD BOBŘÍ ŘEKY – vyšla v roce 1937, kdy Rikitan seznamuje chlapce s lovem 12 bobříků a skautskými zásadami na táboře.

BOJ O PRVNÍ MÍSTO – vyšla v roce 1936, je o cestě Petra Solnara jak se dostat do skautského oddílu

ZÁHADY HLAVOLAMU – vyšla v roce 1941, je to dobrodružství Rychlých šípů ve Stínadlech a hledání ježka v kleci

POKLAD ČERNÉHO DELFÍNA – vyšla v roce 1966, je o dvou pražských klucích, jak vstoupí do skautského oddílu

KRONIKA ZTRACENÉ STOPY – vyšla v roce 1967, zde jsou rady a návody pro činnost klubů

ZÁPISNÍK 13 BOBŘÍKŮ – každý bobřík má svoji barvu a jsou to. Bobřík mrštnosti, míření, záchrany, plavec, dobrých činů, odvahy, květin, velkého mlčení, osamělosti, zručnosti, síly, hladu, ušlechtilosti

RYCHLÉ ŠÍPY – kreslený seriál, který poprvé vyšel v roce 1938 a v roce 1998 vyšel v knižní podobě, je to o partě kluků (Mírek Dušín, Jarka Metelka, Jindra Hojer, Červenáček, Rychlonožka a pes Bublina později Kuliferda) a jejich dobrodružství. Existovali hoši doopravdy nebo jsou výmyslem Jaroslava Foglara? Autor nikdy pravdu neřekl a rád mlžil.

ZÁHADA HLAVOLAMU – z roku 1969 jako televizní seriál a v roce 1971 vyšel kreslený seriál

2 MEZINÁRODNÍ SKAUTING

Skauti a skautky mají bratry a sestry v mnoha zemích světa (216 zemí a přes 50 miliónů členů). Vše začalo v roce 1907 kdy v Anglii Robert Baden – Powell na ostrově Brownsea pořádá svůj první skautský tábor a brzy se skauting rozšířil po Evropě a pak do celého světa.

V lednu 1908 byla založena v Anglii první skautská organizace na světě THE BOYS SCOUTS. O rok později se v Londýně objevily na skautské přehlídce dívky skautky. V roce 1910 byla založena organizace anglických skautek GIRL GUIDES ASSOCIATION pod vedením sestry R.B. – Powella Agnes. Dívky si zvolily za svůj odznak trojlístek. V Anglii také vznikly nové oddíly vodních skautů.

V roce 1920 byla založena nezisková celosvětová organizace pro chlapce WOSM (WORLD ORGANIZATION OF THE MOVEMENT) a v roce 1928 je založena nezisková celosvětová organizace, která sdružuje skautky WAGGGS (WORLD ASSOCIATION OF GIRL GUIDES AND GIRL SCOUTS).

V roce 1930 manželka R.B. – Powella Olave byla zvolena první a poslední světovou náčelnicí.

V roce 1953 byla založena ISGF (INTERNATIONAL SCOUT AND GUIDE FELLOWSHIP) a je tvořena z členů WOSM a WAGGGS.

Nesmíme zapomenout také na Ernesta Thomase Setona, který je zakladatelem woodcraftu (zálesáckého hnutí) v Americe a první náčelník skautů USA. První tábor woodcraftu se uskutečnil v roce 1902 – INDIANS E.T.SETONA. V roce 1911–1912 chtěl Seton spojit woodcraftské hnutí a skauting spojit v jednu organizaci pro názorové neshody se skauty, ale to se mu nepodařilo.

Zakladatelem skautingu v Anglii byl v roce 1907 R.B. – Powell a jeho žena Olave byla spoluzakladatelkou světového sdružení skautek WAGGGS a v roce 1930 byla zvolena první světovou náčelnicí. (Wikipedie – Skauting, online, cit. 2019-02-18)

Na celém světě skauti a skautky mají THINKING DAY což je svátek skautů dne 22. 2. na počest narození zakladatele skautingu R.B. – Powella a jeho ženy Olave.

Všechny spojuje myšlenka vyjádřena heslem, zákony, slibem, které se příliš neliší od českých. Starší skauti a skautky, kteří se učí cizí jazyk a dokáží se domluvit mohou za pomoci svých vedoucích využít pozvání na zahraniční akce pořádané jinými zahraničními oddíly nebo se dohodnout na výměnný pobyt, kde by nemělo chybět táboření, pobyt v rodině, prohlídka památek a zajímavostí té země a je tak možnost se zdokonalit v cizím jazyce.

Na světě existuje několik skautských domů, které slouží k pobytu skautů a skautek. Zde se pořádají různá setkání a semináře např. ve Švýcarsku DUR CHALET pro dívky nebo chata KANDERSTEGU pro chlapce. Jsou zde zaměstnáni skauti z celého světa, kteří zde pracují i několik let.

JAMBOREE je největší mezinárodní skautské setkání. Jamboree znamená setkání, veselou slavnost. Na tomto setkání skauti z různých zemí světa společně táboří, poznávají hostitelskou zemi, předvádějí své národní zvyky, hry, vyměňují si své zkušenosti se skautingem a dávají si navzájem drobné upomínkové předměty.

2.1 MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE

Hnutí se skládá z organizací a to: chlapecký skauting – WOSM, dívčí skauting – WAGGGS a pro dospělé skauty ISGF.

Existují i nezávislé mezinárodní organizace, které se hlásí k původnímu skautingu a jeho hodnotám a jsou zde dobrovolníci a jsou to: světová federace nezávislých skautů WFIS (WORLD FEDERATION OF INDEPEDENT SCOUT) a samostatná mezinárodní asociace skautů Evropy UIGSE – FSE (L'UNION INTRENATIONALE DES GUIDES ET SCOUTS D'EUROPE FEDERATION DU SCOUTISME EUROPÉEN)

Skauting existuje ve 216 státech světa a vznikl v roce 1907 v Anglii na základě myšlenek zakladatele R.B. – Powella a také bylo ovlivněno myšlenkami E. T. Setona z USA. (Wikipedie – Skauting, online, cit. 2019-02-18)

2.1.1 WOSM

WOSM (WORLD ORGANIZATION OF THE MOVEMENT) je nezisková a nezávislá celosvětová organizace (169 zemí a asi 40 milionů skautů). Byla založena v roce 1920 v Paříži ve Francii a má pomáhat vychovávat mladé lidi na celém světě bez ohledu na jejich rasu, víru, barvy pleti a sociálních podmínek. Je to především chlapecká organizace skautů, ale dnes mohou být členy i dívky.

Hlavním orgánem je WSC (WORLD SCOUT CONFERENCE) a sídlí v Ženevě a skládá se ze 6 regionálních výborů – region Afrika (sídlo Keňa, Jihoafrická republika Senegal)

EUROSIE REGION se sídlem v Ukrajině, Americký region se sídlem v Panamě, Asijsko – Pacifický region se sídlem Filipíny, Austrálie, Japonsko, Nepál, Arabský region se sídlem v Egyptě a Evropský region se sídlem ve Švýcarsku a Belgii.

2.1.2 WAGGGS

WAGGGS (WORLD ASSOCIATION OF GIRL GUIDES AND GIRL SCOUT) Je nezávislá organizace, která byla založena v roce 1928. Sdružuje a podporuje skautky, je ve 145 zemí a má asi 10 milionů členů. Skládá se z pěti regionů – Evropský, Arabský, Africký, Asijsko – Pacifický a Západní polokoule. Symbolem je světový trojlístek – znak, který navrhla norka Kari Aasová a byl přijat na světové konferenci v roce 1930.

2.1.3 ISGF

ISGF (INTERNATIONAL SCOUT AND GUIDE FELLOWSHIP) – je mezinárodní společenství dospělých skautů a skautek a je tvořen z bývalých členů WOSM a WAGGGS. Vznikla v roce 1953. (Wikipedie – Skauting, online, cit. 2019-02-18)

2.2 MEZINÁRODNÍ AKCE

2.2.1 JAMBOREE (WORLD SCOUT JAMBOREE)

Jedná se o celosvětové setkání skautů a skutek pořádané WOSM pro členské organizace. Název vymyslel Lord R.B. – Powell a je složena z pozdravu jambo a slova corro – boree znamená slavnostní setkání.

První celosvětové setkání proběhlo v roce 1920 ve Velké Británii. V roce 2015 je to již 23.světové skautské Jamboree, které bylo v Japonsku a zúčastnilo se 155 zemí a účast členů byla 33.628. Další ročník proběhne v roce 2019 v USA THE SUMMIT BECHTEL RESERVE, WEST VIRGINIA ve dnech 22. 7. – 2. 8. 2019.

2.2.2 STŘEDOEVROPSKÉ JAMBOREE (CEJ – CENTRAL EUROPEAN JAMBOREE)

Je menší a dostupnější po finanční stránce. Je každé dva roky a pořádá ho tzv. VISEGRADSKÁ ČTYŘKA (V 4) – ČESKO, SLOVENSKO, POLSKO, MAĎARSKO, které se střídají. Věk skautů je od 14 do 17let. V roce 2016 v Polsku se setkání zúčastnilo 29 států a v roce 2018 proběhlo v Maďarsku. Další proběhne v roce 2020 v Polsku, v roce 2022 v Česku a v roce 2024 na Slovensku. JUNÁK – ČESKÝ SKAUT posílá na toto setkání 200 až 300 skautů.

2.2.3 ROVERWAY

Mezinárodní skautská akce a je určena pro skauty starší 16let a pořádá se každý tři roky. Poprvé byla v roce 2003 v Portugalsku a zúčastnilo se 30 zemí. V roce 2018 byl pořadatelem Nizozemsko a v roce 2020 bude Polsko.

2.2.4 OBROK (CZECH SCOUT MOOT)

Celosvětové setkávání skautů – rovers a rangers, které pořádá JUNÁK – ČESKÝ SKAUT. Poprvé v roce 2000 na tábořišti u rybníka za Skleným nad Oslavou. 10ročník bude v roce 2019. (Wikipedie – Skauting, online, cit. 2019-02-18)

2.2.5 INTERCAMP

Mezinárodní setkávání skautů od 11let do 16let, každý rok na přelomu května a června a založen byl v roce 1967. Zúčastňují se tyto státy – Belgie, Německo, Francie, Nizozemsko, Polsko, Česká republika, USA, Velká Británie a Slovensko. V roce 2019 se bude konat v Nizozemsku.

2.2.6 WORLD SCOUT MOOT

Mezinárodní setkání roverů a rangers, které se koná každé čtyři roky a je pro skauty od 18 – 25let. Bylo založeno v roce 1931 a organizátorem je WOSM. V roce 2021 proběhne již 16ročník a bude v Irsku Larch Hill. (Wikipedie – Skauting, online, cit. 2019-02-18)

Na všechny akce je třeba sbalit batoh a vyrazit do zahraničí na setkání. Není to levná záležitost, a proto lze požádat o pomoc středisko, okres nebo obecní či městský úřad o příspěvek. Registrace musí proběhnout několik měsíců předem a závazná. Skauti musí mít písemný souhlas rodičů. Na těchto setkání se seznámíme s odlišnostmi v kultuře různých zemí, poznáme tradice a zvyklosti té země, najdeme si nové kamarády.

3 SKAUTING V ČESKÉ REPUBLICE

Skaut za více jak 100 let své existence přečkal dvě světové války i komunistické represe. JUNÁK – ČESKÝ SKAUT má přes 60 522 členů ve 2 092 oddílech a má 13 396 dobrovolníků. Je největší výchovnou organizací u nás.

Všechno začalo v roce 1907, kdy na ostrově Brownsea pořádá Robert Baden – Powell první skautský tábor na světě. Vybral si 20 chlapců, kteří byli nadšeni jeho příručkou pro průzkumníky. Chlapci pracovali v malých skupinách, což je základ pro družiny a je to nejdůležitější výchovná jednotka. V roce 1908 vychází nová příručka od Powella a to SCOUTING FOR BOYS a je zaměřena na výchovu. Od počátku vede k čestnosti, úctě, k hodnotám a lásce k přírodě s cílem vychovávat dobrého člověka. Skauting rychle proniká z Anglie do Evropy a následně i do zámoří a celého světa.

V létě v roce 1911 profesor Antonín Benjamín Svojsík odjíždí do Anglie, aby poznal tamní skauty a v roce 1912 vychází jeho kniha Základy junáctví. V červenci téhož roku se uskutečnil první skautský tábor u nás nedaleko hradu Lipnice s 13 chlapci a rok později se skauti zabydlují v prvních podsadových stanech (naš patent, který se používá dodnes celosvětově). Do skautingu se přidávají i dívky a první tábor skautek se koná v roce 1915 u Živohoště.

Během 20.století JUNÁK – ČESKÝ SKAUT má mnoho překážek. Musí překonat první světovou válku, zakládá se republika (1918) a v té době vznikají první známky na světě se skautskou tematikou. V roce 1940 byla organizace zrušena 28.10.1940 s rozhodnutí K.H.Franka. Byly zakázány tábory. Za 2.světové války více jak 700 členů za to, že hájili myšlenky skautingu v ilegálním odboji nebo za hranicemi protektorátu zaplatilo životem. Někteří působili v oddílech v zahraničí a někteří se skrývali i s oddíly v jiných organizacích jako např. KLUB ČESKÝCH TURISTŮ. Skauting je obnoven v květnu 1945 a má čtvrt milionů členů. V Praze roku 1946 je odstartován první ročník Svojsíkova závodu pro družiny a v témže roce je postavena kamenná mohyla IVANČENA v Beskydech na památku popravených skautů. V roce 1948 je JUNÁK začleněn do SVAZU ČESKOSLOVENSKÉ MLÁDEŽE a následně za dva roky opět rozpuštěn. Obnovení přichází s PRAŽSKÝM JAREM a to 29.3.1968 až do roku 1970, kdy je opět skauting potlačen. Některé oddíly dál tajně pracují v jiných organizacích

v duchu skautingu a po sametové revoluci v roce 1989 je činnost organizace obnovena, jsou schváleny stanovy organizace ČESKÝ JUNÁK – SVAZ SKAUTŮ A SKAUTEK. V roce 1993 po rozdělení republiky vznikají nové organizace a v roce 2005 je přijat na jedenáctém valném sněmu Junáka dokument Charta českého skautingu.

Na počátku 21.století skauting oslavil 100 let. Slavilo se i v Praze v roce 2012 a organizace JUNÁK ovlivnila životy tisíce lidí. Členy skautské organizace jsou nebo byly tyto známé české osobnosti jako např. Václav Havel – přezdívka Chrobák-první president České republiky, Edvard Beneš – Československý president, Jiří Wolker – básník, Jaroslav Foglar – spisovatel a mnoho dalších.

Od roku 2015 dochází k nárůstu počtů členů a jejich počet neustále roste. Český Junák je členem tří mezinárodních organizací a to: WOSM, WAGGGS a ISGF. (Wikipedie – Junák-Český skaut, online, cit. 2019-02-18)

3.1 CO JE SKAUTING?

Skauting je celosvětové hnutí a cílem je výchova a sebevýchova dětí a mladých lidí a členové se nazývají skauti.

Skauting je způsob, jak poznat co v nás je doopravdy, je to příležitost ukázat co dovedeme, dále přátelství, zábava, sport, odpočinek, poznání ale i dřina a překonání sama sebe, nezištná pomoc druhým a zároveň i příprava na celý budoucí život.

Z oddílových a družinových výprav si přineseme nepřeberné množství zážitků. Poznáme mnoho nových přátel a postupem času zjistíme, že se nám daří zdolávat i zdánlivě nepřekonatelné překážky.

3.2 SKAUTSKÉ HNUTÍ

SKAUTSKÉ HNUTÍ – oficiální název opět JUNÁK – ČESKÝ SKAUT od roku 2014

3.2.1 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Základní složkou Junáka je družina (benjamínci, vlčata, světlušky, skaut, skautka, roveři a rangers). V jejím čele je rádce a v oddílech vodních skautů je to kormidelník.

Dvě nebo více družin tvoří oddíl. Oddíly z jednoho města, čtvrti nebo její části se sdružují do středisek nebo přístavů u vodních skautů. V jednom středisku mohou být oddíly skautů, skautek, smečky vlčat a roje světlušek, oddíly roverů (chlapců) a rangers (děvčata). Dospělí, kteří nevedou oddíl dětí se scházejí v klubech oldskautů.

Vyšším organizačním stupněm je Okresní rada Junáka (ORJ) ta sdružuje několik středisek, které jsou na území daného okresu nebo obvodu. Každý okres patří do určitého kraje a je zde Krajská rada Junáka (KRJ). Hlavním úkolem okresů a krajů je zajištění činovníckého vzdělávání tj. čekatelské a vůdcovské kurzy, zdravotní kurzy, tematické semináře atd..

Ústřední rada Junáka (ÚRJ) řídí Junáka v období mezi junáckými sněmy. V čele stojí starosta nebo starostka, kteří zastupují celé hnutí Junáka vůči státním institucím a veřejnosti. Za činnost dívčího kmene zodpovídá náčelní a za činnost chlapeckého kmene náčelník. (Wikipedie – Junák-Český skaut, online, cit. 2019-02-18)

3.2.2 FUNKČNÍ OZNAČENÍ

Činovníci a činovnice mají označení své funkce na štítku přišitém na levém rukávu košile. Činovníci střediska mají štítek zelený, členové ORJ hnědý, členové KRJ tmavě modrý a členové ústředních orgánů v barvě světle šedé. Štítky jsou lemovány žlutě a ve špičce jsou dvě žluté špičky pod sebou. Funkční označení činovníci oddílu nosí pod číslem oddílu a činovníci střediska pod domovenkou (místo odkud skaut pochází na levém rameni jako první nášivka od shora). Kovové odznaky činovníků ve tvaru skautské lilie v kruhu tmavé barvy. Pro absolventy čekatelského kurzu a vůdcovský odznak ve tvaru stříbrné lilie v kruhu a uprostřed znak psohlavce na žlutém podkladě. Vedoucí smečky vlčat nebo roje světlušek mají odznaky podloženy žlutě a vedoucí skautů a skautek zeleně, roverů a rangers červeně.

Absolventi lesní školky má na krku šedý šátek, který má vzadu v cípu našitý lesoškolský znak TŘI TEE – PEE. Plechový odznak se nosí na středu pravé kapsy a patří instruktorům lesních školek.

3.2.3 VĚKOVÉ KATEGORIE

Junák – nejmladší skupinu tvoří benjamínci (smíšený oddíl dětí 3-5 let), další skupinou v chlapeckém kmeni tvoří vlčata, v dívčím kmeni světlušky (ve vodáckých oddílech žabičky). Do smečky vlčat a roje světlušek mohou vstupovat děti od 6let. Mezi skauty a skautky přichází chlapečci a děvčata kolem 11let a kdo zůstane ve skautském hnutí i po patnáctém roce věku může přejít mezi rovery a rangers. V dospělosti 18let se můžou stát vůdcem oddílu nebo členem střediskové rady či jiné vyšší organizační složky Junáka. Dospělí členové Junáka zakládají oddíly nebo kluby oldskautů.

3.2.4 ODDÍL

Rádce družin spolu s ostatními rádci z oddílu a dospělými členy vedení tvoří oddílovou radu. Ta připravuje program oddílového roku, aby činnost byla pestrá, zajímavá a užitečná. Na společných akcích se sejdou všechny družiny (hry, putování přírodou, tábory atd.) Činnost oddílu vychází ze znalostí a dovedností obsažených ve skautské stezce. Plněním jednotlivých úkolů se skauti a skautky zdokonalují a umějí si poradit v obtížných situacích. Není důležité být vždy první, ale zdokonalit se sám a být prospěšný, dokázat pomoc svému okolí.

3.2.5 DRUŽINY

Je parta dobrých kamarádů, s kterými prožíváme různá dobrodružství. Skauti a skautky mají v názvech svých družin obvykle jména zvířat nebo rostlin. Symbol družiny se nosí na kroji a je také na družinové vlajce. Každá družina má svůj pokřik jimiž zahajuje schůzky i výpravy nebo dodává sílu při závodech. Družiny jsou zaměřené každá podle toho, kdo v ní je (vlčata, světlušky, skauti, skautky), ale mají společný cíl – společně vytvářejí dobrý oddíl.

V čele družiny stojí rádce, který připravuje program družinových schůzek a dohlíží na plnění zkoušek, zastupuje družinu v oddílové radě. Sám by rádce vše nezvládl, proto má svého poradce, který mu pomáhá s přípravou programu družinových schůzek, zácvikem nováčků a přispívá k dobrému chodu družiny. (Zapletal, 1995)

Družiny tvoří oddíl a ten prochází neustálými změnami (příchod nováčků, závody, tábory, akce atd.). Důležité je neztratit dobrou náladu a vše se dá vyřešit. Oddíl není špatný tým, že prožil nějaké pohromy, ale musí se s nimi dokázat vyrovnat.

Desatero dobré družiny:

- Nevynechávat akce, chodit včas, nepřítomnost omluvit
- Zapojit se do družinového života
- Poslouchat rádce
- Být zvědaví
- Samostatné akce po dohodě s vedením oddílu
- Věnovat se oddílovému i družinovému programu
- Udržovat kontakt i mimo oddílové a družinové akce
- Něco dokázat a vyniknout
- Nezapomínat, že skautské jednání dodržovat i mimo schůzek
- Dobří kamarádi

3.3 SKAUTSKÉ IDEÁLY

Skauting není jen zábava, hry, výlety. Ideály vás budou provázet celým životem. Skautský zákon přirovnává zakladatel skautského hnutí Lord Robert Baden – Powell k cíli, k němuž se skauti vydají a měli by dodržovat co nejpřímější směr. Vydat se na tuto cestu a setrvat na ni přes všechny překážky vyjadřují nováčci složením skautského slibu. (Zapletal, 1995)

3.3.1 SKAUTSKÉ HESLO

Říká, že bychom měli být připraveni na cokoli co se může přihodit (vzdělávat se, rozhodovat a řešit různé situace a překážky, pomoc každému a učit se.

„Naší snahou nejlepší buď čin.“

3.3.2 SLIB SKAUTŮ A SKAUTEK

V prvním bodě slibu se zavazujete, že nebudete žít jen pro sebe, pro svůj vlastní prospěch, ale pro základní lidské ideály (pravda, láska, dobro). Dodržujte zákony a povinnosti vlastní (vzdělávat se, pomáhat doma i v obci kde bydlíte, ale také starat se o přírodu a jednou i o vlastní rodinu). Kdykoliv budete pomáhat svým bližním, sloužit dobrým věcem a plnit povinnosti k České republice. To vše slibujete a zavazujete se na svou čest, že budete vše plnit, tak jak to nejlépe dovedete a bude ve vašich silách.

3.3.3 SKAUTSKÉ ZÁKONY

Jsou pro všechny členy Junáka platí zákony. Skautský zákon je ukazatelem cesty a pomůže vám, jak se stát lepšími lidmi. Podobný zákon mají i ostatní skauti v různých zemích (mohou se lišit pouze v počtech bodů a někdy i ve znění) a i zde je snaha je dodržovat v každodenním životě a platí pro všechny skauty a skautky na celém světě. (Břicháček, Gaydošová, Hájek, 2001)

3.4 SYMBOLIKA

3.4.1 SKAUTSKÝ KROJ

Říká, že jste členy největšího dětského hnutí na světě. Podle odznaků našitých na kroji ostatní poznají z jaké jste družiny, oddílu, města a jaké odborky jste splnily, včetně odznaku TŘÍ ORLÍ PERA.

Základem je béžová skautská košile a hnědé kalhoty nebo sukně. Vlčata a světlušky nosí žlutý šátek, mají vlastní slibový odznak. VLČEK – je znakem vlčat. Hlava vlka značí bystré oči, uši i čich, aby vlčata vnímala všemi smysly a pamatovala si zákony džungle a smečky. TROJLÍSTEK – je znakem světlušek. Tři listy jsou tři body zákona světlušek. Dvě hvězdy připomínají slib a zákon světlušek. Hvězdička má pět cípů jako pět bodů zákona světlušek. Kompasová strelka ukazuje správnou cestu a paprsky ukazují, že světluška má svítit na cestu všem dobrým lidem a rozdávat radost.

Kroj skautů a skautek se liší tím, že mají hnědý šátek sepnutý u krku koženým turbánkem, slibový odznak ve tvaru LILIE. Lilie se nosí nad středem levé kapsy.

Chlapci nosí šátek na košili a děvčata mají šátek veden pod límcem.

Existují také vodní skauti, kteří mají námořnicky modré košile a kalhoty nebo sukně, šátky jsou světle modré. Vodácká vlčata a žabičky nosí žlutý šátek. Obě skupiny na hlavách bílé čepičky. Funkční označení u vodních skautů je člunař, kormidelník, lodivod. (Břicháček, Gaydošová, Hájek, 2001)

3.4.2 POZDRAV

Při setkávání si skauti podávají levici. Děvčata říkají, že je to od srdce a chlapci, že je to zvyk afrických kmenů, kteří při setkávání s přítelem drželi zbraň a štít v pravé ruce a levou se zdravili. Na nástupech při táboření nebo schůzkách se všichni pozdraví pravou rukou dlaní vpřed a zdviženou k rameni, palec překrývá malíček a symbolizuje, že silnější chrání slabšího. Vztyčený ukazováček, prostředníček a prsteníček vyjadřují tři body skutečného slibu. Kruh, který vznikne spojením palce a malíčku symbolizuje přátelství.

3.4.3 LILIE

První lilii nakreslil zakladatel skautingu Lord R.B. – Powell a nápis BE PREPARED na stuze vyjadřuje skautské heslo BUĎ PŘIPRAVEN.

Český Junák má ve znaku zlatou lilii, uprostřed je bílý štít s černou psí hlavou (nakreslil ji Mikoláš Aleš jako znak Psohlavců, chodských strážců hranic). Je to symbol věrnosti a oddanosti vlasti. Lilie je podložena modrým trojlístkem (je to symbol štěstí a lásky k bližnímu) symbolem skautek. Prostřední z listů lilie značí strelku kompasu a to je, že skaut jde vždy přímo, neobchází těžkosti a problémy a tři listy lilie znamenají tři body skautského slibu a tři věkové kategorie (vlčata – světlušky, skaut – skautka, rover – rangers). (Břicháček, Gaydošová, Hájek, 2001)

3.5 NOVÁČKOVSKÉ ZKOUŠKY, STUPNĚ ZDATNOSTI, ODBORKY A BOBŘÍCI

Když vstoupíte do skauta po nějaké době každý člen musí složit nováčkovskou zkoušku a ta prověří některé vědomosti a dovednosti, ale i zájem o činnost v oddíle. Po složení zkoušky pak lze požádat vedoucího o složení slibu. Pokud vedoucí uzná, že jste připraveni a chápete smysl skautského slibu i zákonů a jste ochotni je dodržovat umožní vám složit slib na táboře nebo při jiné příležitosti. Pak se stanete skautem a můžete plnit zdatnosti. Podmínkou pro první stupeň zdatnosti je složený skautský slib a po zkoušce z prvního stupně můžete plnit druhý stupeň zdatnosti.

LILIOVÝ KŘÍŽ – plnit ho může každý skaut, kteří věří v Boha bez ohledu jakou víru vyznává

ODBORKY – jednotlivé oblasti mají své zkoušky a jejich splnění vyjadřují nášivky na pravém rameni skautské košile jako např. plavec, vodák, horolezec, táborník, kuchař, strážce přírody, cyklista.

TŘI ORLÍ PERA – odznak získá skaut, který prokáže, že je schopen sebezapření a trpělivosti. Skládá se pouze na táboře a musí ji sledovat všichni členové oddílu a pokusit se získat odznak může skaut pouze třikrát.

BOBŘÍCI – plní se i na táboře, každý bobřík má svoji barvu - bobřík mrštnosti má barvu okrovou, míření světla zelená barva, záchrany černá barva, plavec červená barva, dobrých činů modrá barva, odvahy tmavo hnědá barva, květin tmavě zelená barva, velkého mlčení oranžová barva, osamělosti růžová barva, zručnosti fialová, síly světla modrá, hladu šedivá barva a bobřík ušlechtilosti má bílou barvu. (Břicháček, Gaydošová, Hájek, 2001)

3.6 SEBEVÝCHOVA

Zakladatel skautingu R. B.- Powell vyjádřil základní povinnosti skautů – povinnost k Bohu, povinnost vůči jiným lidem a povinnost vůči sobě samém.

Snadno se tyto povinnosti říkají, ale každý skaut bude mít před sebou řadu úkolů (vstup do oddílu, chodit na schůzky, výlety, seznamovat se s novými lidmi atd.), ale obtížnější bude se chovat jako skaut když jsme doma, na ulici, ve škole nebo na sportovním utkání vždy budeme potřebovat velkou trpělivost a silnou vůli, abychom to dokázali. Nebude to vždy lehké, ale můžete znova začít a sám sebe překonávat. Nebudete zde sami, jsou tu kamarádi nebo vedoucí, kteří se vám budou snažit pomoci a budou vašimi vzory. (Svojsík, 1946)

4 MOTIVACE A POTŘEBA JEDNOTLIVÝCH VĚKOVÝCH SKUPIN

Motivace je definována různě, v podstatě se snaží pojmenovat to, co člověka pohání a proč se tak chová, tak jak se chová. Proto vzniklo několik teorií, které naše chování vysvětluje.

Naše potřeby jsou ovlivňovány věkem, výchovou a osobními vlastnostmi, zájmy, návyky i hodnotami.

Jedním, kdo se věnoval problematice potřeb byl Abraham Maslow. Potřeby uspořádal do kategorií od základních (zabezpečení přežití člověka, jako je hlad, žízeň, spánek) až po nejvyšší potřebu seberozvoje a realizaci cílů.

Maslow se vyjádřil, že pokud nejsou uspokojeny potřeby nižší, nemůže se člověk zabývat těmi vyššími, a proto každá věková skupina má své charakteristiky a potřeby.

4.1 BENJAMÍNCI

Sem patří děti předškolního věku, které nedosáhly 6let. Pro děti je důležitá jistota, bezpečí a řád, nejen v rodině ale i na schůzkách. Dítě, které má takové prostředí, vyvíjí se u něj další potřeba a to stimulace a objevování. Dítě se zaměřuje na nejbližší svět, který ho obklopuje, a proto bývá někdy složité benjamínka odtrhnout od nějaké bezvýznamné činnosti (sledování mravenců). Další potřeba sebeprosazování – doma se většinou sám prosadit nemůže, naopak v kolektivu se uvolňuje pevná vazba na rodiče. Program by měl být spíše formou her, čtení pohádek – čemu nerozumí, to si dotvoří fantazií – pocit bezpečí.

4.2 SVĚTLUŠKY A VLČATA

Od 6 – 10let. Potřeba uspět a být oceněn, když se dítěti daří plnit úkoly ve škole, doma nebo na schůzkách. Budí se v něm vytrvalost, úsilí, píle, soustředěnost, ctížádost, zodpovědnost a sebevědomí. A když se nedaří? Může se cítit méněcenný a ztratit sebevědomí, projevuje se apaticky, rezignovaně, vyhýbá se úkolům. Program by měl být zaměřen na pohybové hry a při čem něco vzniká. Dochází tak k rozvoji spolupráce a jemné motoriky.

4.3 SKAUTI A SKAUTKY

Od 11 – 15let. Puberta – vyniknout nebo splynout s vrstevníky a cítit sounáležitost? V tomto věku si dítě staví svůj vlastní hodnotový žebřík, podle svého přesvědčení, ale i vrstevníků nebo idolů. Důležitá je otevřenost a ochota mluvit o nepříjemných tématech. Program by měl být zaměřen na debaty, kde by dostal každý svůj prostor se k danému tématu vyjádřit.

4.4 ROVAŘI A RANGERS

Nad 15 – 21 let. Přežili pubertu a mají základy své identity, osobní zájmy, budoucnost (výběr povolání, hledání zaměstnání, hledání partnera). Jsou už plně odpovědní za své chování a činy a zároveň touží po intenzivních zážitcích.

4.5 OLDSKAUTI

Nad 21 let. Dospělost, vlastní rodina, kariéra a co dál? Podřídit se a nebo mít potřebu předávat dál své zkušenosti, znalosti a něco po sobě zanechat. Letité přátelství a motivace oldskauta je důležitá pro další činnost ve středisku (nové nápady, zkušenost).

5 PŘÍRODA A DOBRODRUŽSTVÍ

5.1 PŘÍRODA A JEJÍ POZNÁNÍ

Příroda je tu více jak 3,5 miliard let a je ohrožena činností lidí. Povinností každého z nás je přírodu poznávat, chránit a snažit se ji neublížovat.

Slovo ekologie vzniklo v minulém století a znamenalo jednu z disciplín přírodních věd. Nyní má dva významy. Používá se v přírodních vědách (vztahy živých organismů ke svému prostředí a k sobě navzájem) a druhý význam se týká politických nebo ekologických organizací (co se týká ochrany životního prostředí a jeho ochrany). Ekosystém, je libovolný kousek přírody (les, louka, pole, potok, skalisko), město nebo vesnice, moře, oceán, ale i třeba truhlík za oknem s květinami. Ekosystém zahrnuje všechny organismy na daném území a podmínky k životu (teplota, vlhkost, kvalita ovzduší atd.). Vše živé v ekosystému dělíme do tří skupin. První skupinu tvoří zelené rostliny a stačí jim k životu slunce, voda, půda a vzduch. Do druhé skupiny patří živočichové, kteří se živí rostlinami nebo jinými živočichy, výjimečně i houbami nebo mikroorganismy a do třetí skupiny patří houby a mikroskopické bakterie. Zdravý ekosystém je v rovnováze a je-li narušen můžou vymizet zvířata i rostliny. Je proto nutné chránit i ohrožené druhy, ale i prostředí ke žijí.

Musíme si uvědomit, že jakákoliv činnost na táboře, výpravách, v klubovně nebo doma může mít nepříznivý vliv na přírodu. A jak by se měli chovat v přírodě? Každé místo se snažíme opustit ve stejném nebo lepším stavu, než jsme ho našli. Nenecháváme žádné odpadky, vše si vezmeme s sebou zpět (slupky od brambor a ovoce, kosti můžeme zakopat), neděláme hluk a netrháme zbytečně rostliny, neřežeme do stromů a dříví si sbíráme popadané klacíky nebo šišky, neublížíme živým tvorům, zabíjíme v sebeobraně jen mouchy, komáry a klíšťata, s ohněm opatrně a pořádně ho uhasíme a zahladíme stopy, aby ho nikdo nenašel a snažíme se zbytečně nepoužívat chemické prostředky (saponáty, prášky na praní atd.). (Vosátka, Vurm, 1993)

Pro skauting je příroda velmi důležitá, protože pobyt v přírodě je jedna z nejdůležitější činností, zde se skauti naučí poznávat stromy, rostliny, ptáky, hmyz, houby a vše si zapisují a dělají si vlastní herbáře. Nesmíme zapomenout, že i my máme

chráněné rezervace, kde platí přísná pravidla a ty bychom měli dodržovat (národní parky, chráněné krajinné oblasti, památky). (Vosátka, Vurm, 1993)

5.2 SKAUTING JE DORODRUŽSTVÍ

*„Každé skutečné dobrodružství vzniká nárazem
fantazie na skutečnost.“*

(Karel Čapek)

5.2.1 DOBRODRUŽSTVÍ V PRŮBĚHU ČASU

Dobrodružství se během historie proměňovala, ale stále zůstala lákavá a důležitá dodnes. Pro první jedince lidského druhu patřilo k dobrodružství prozkoumávání nových oblastí pro migraci kmene, nové plodiny určené ke konzumaci nebo rituály dospělosti. Ve starověku už byla kvalita života lepší, ale dobrodružství bylo pořád součástí lidských životů (Archimedes – řecký matematik, fyzik, vynálezce šnekového čerpadla nebo vysvětlení principů páky aj.). Jak čas běžel přišly nové a nové objevy. Existovali lidé, pro které bylo neznámo velikým lákadlem (Marco Polo – cesty po Číně a popsal podrobně východní Asii, Marie Curie – Sklodovská – objev chemických prvků radia a polonia a jiní).

I dnešní svět má své dobrodruhy, bez kterých bychom nebyli tam kde jsme (např.: Alexander Graham Bell – první telefon sestrojen v Bostone v USA v roce 1876, ale nejnovější údaje hovoří, že telefon vynalezl italský vynálezce Antonio Meucci již v roce 1849 při pobytu v Havaně na Kubě sestrojil telefonní přístroj, aby mohl komunikovat se svojí invalidní ženou ze suterénu do třetího patra).

Nesmíme zapomenout, že máme i české dobrodruhy, kteří zasvětili své životy dobrodružství např. Jan Evangelista Purkyně – zakladatel cytologie (nauka o buňkách), jako první popsal kresby na bříškách prstů, které se dodnes využívají v kriminalistice nebo Jan Jánský – objevil čtyři základní krevní skupiny (A, B, AB, O) v roce 1907 nebo

Otto Wichterle – vynalezl v roce 1952 měkké kontaktní čočky, a nebo Jaroslav Heyrovský, který v roce 1959 dostal Nobelovu cenu za chemii. (Vosátka, Vurm, 1993)

Své dobrodruhy má i skaut např. EDUARD ŠTORCH (1878 – 1956) – pedagog, zakladatel rodinného skautingu, organizátor a inovátor, známý pod skautským jménem Sachem. Věnoval se dětem z chudých rodin a chlapci v oddíle na pražském Libeňském ostrově prováděli archeologické výzkumy a pořádal lyžařské zájezdy a tábory k Jadranu. Byl za reformu pedagogiky a napsal sociologickou studii o dětech na Mostecku a zde se zrodila myšlenka na školy v přírodě. Projekt Dětská farma se realizovala na Libeňském ostrově v Praze – chtěl, aby se děti učily pod širým nebem a měly dostatek pohybu, projekt skončil v roce 1934. Byl archeolog a výzkumy prováděl v Praze a na Mělnicku, psal také povídky a romány např. z doby kamenné a bronzové Lovci mamutů, Osada havranů, a nebo Jaroslav Foglar (viz. osobnosti).

5.2.2 DOBRODRUŽSTVÍ A JEJICH TYPY

Dobrodružství je v našem životě stále. Společným jmenovatelem je vzrušující a neobyčejný zážitek, riskantní s předem neznámým výsledkem jsou to např. zážitky fyzického charakteru – plavání, běh

Typy dobrodružství:

- *INTELEKTUÁLNÍ DOBRODRUŽSTVÍ* – šifrovačka, poznávání přírody, hry
- *DOBRODRUŽSTVÍ EMOCIÁLNÍ* – učíme se poznávat, akceptovat, vyjadřovat a ovládat naše city
- *INDIVIDUÁLNÍ DOBRODRUŽSTVÍ* – pomáhá vytvořit naši identitu, rozvíjet samostatnost ale i charakterové vlastnosti jedince
- *SOCIÁLNÍ DOBRODRUŽSTVÍ* – prožít dobrodružství o samotě nebo ve skupině lidí, rozvíjet toleranci a respekt (schopnost vést) a spolupráce ve skupině
- *DUCHOVNÍ DOBRODRUŽSTVÍ* – rituály, objevování duchovního dědictví

Dobrodružství na nás čeká i na nečekaných místech a je jen na nás, jak s ním naložíme. Vykročit ze dveří – ať chceme jít se podívat za kamarádem, sportovat nebo studovat nikdy nevíme co nás čeká a jaké dobrodružství zažijeme. (Vosátka, Vurm, 1993)

5.2.3 SKAUTING A ZÓNY

Skauting je dobrodružství, který napomáhá k rozvoji osobnosti mladých lidí. Vnímání dobrodružství je subjektivní a pro každého je dobrodružství něco jiného.

- *KOMFORTNÍ ZÓNA* – něco děláme v čem jsme si jistý, vyzkoušeli jsme si to, opakujeme zažité postupy a neučíme se novým věcem
- *ZÓNA UČENÍ* – posun k náročným úkolům, objevování nových věcí a učíme se
- *ZÓNA OHROŽENÍ* – strach, že to nezvládneme, pracují emoce, nezkoušet něco nového v budoucnu.
- *ZÓNA NEMOŽNÉHO* - nikdy se nedostaneme, není v lidských možnostech

Dobrodružství je libovolná činnost, kdy se jedinec nachází mimo svou komfortní zónu např. první tábor – děti jsou bez rodičů, nové povinnosti – pomáhat. Pro někoho nuda a pro druhého je to zážitek stanovat v přírodě, postarat se o sebe a dokázat si, že můžeme být samostatný a zodpovědný za své věci a dokážeme spolupracovat s ostatními dětmi a v případě i pomoci slabším. (Vosátka, Vurm, 1993)

5.2.4 DOBRODRUŽSTVÍ – NÁSTROJ UČENÍ

Pokud se chce jedinec rozvíjet musí vstoupit do zóny učení. Dělá něco pro sebe a něco nového se učí. Tzv. KOLBENŮV CYKLUS má čtyři fáze – prožitek v dané situaci, ohlédnutí – co se dělo – řešení, zhodnocení – co fungovalo a co ne a přenos – co si z toho může vzít – zkušenost pro další podobné situace.

REFLEKCE = OHLÉDNUTÍ a ZHODNOCENÍ a PŘENOS

Reflexe je po každé aktivitě – účastníci si po skončení prožitého zážitku povídají nebo si zaznamenávají své pocity např. vedení oddílové kroniky.

5.2.5 JAK PŘIPRAVIT DOBRODRUŽSTVÍ

Co děti prožívají ve skautingu je opravdové dobrodružství, naučí se pracovat v kolektivu, poznávají nové přátele, učí se nové věci a někteří mají zážitky na celý život. Někdy se stává, že i z členů z řad skautů se stávají dobrovolní vedoucí, kteří své zkušenosti předávají dál.

Dobrodružství zažívá dítě, které vstupuje do neznámých situací mimo komfortní zónu, ale nevstupuje do zóny, kde by mu hrozilo nebezpečí.

Práce s přípravou dobrodružství má svá pravidla:

- *PROC?* – proč dobrodružství zařazujeme. Jde o výchovu dětí a jejich všestranný rozvoj
- *CO?* – co dobrodružstvím rozvíjíme, stanovit si výchovný cíl, učební metoda
- *PRO KOHO?* – pro koho dobrodružství připravujeme, cílová skupina – věk, pohlaví, zkušenosti jednotlivců, nálada, menší skupinky je výhoda
- *ANALÝZA PRO SEBE* - kam chci děti dovést, náročnost

5.2.6 CÍLE PRO JEDNOTLIVÉ SKUPINY

Vlčata a světlušky – cíl: dovednost a pocit dobrodružství – setkání s neznámým (víkend v klubovně – samostatnost nebo vytvoření nástěnky- spolupráce v kolektivu)

Skaut a skautky – cíl: dovednost a rozvoj myšlení a pocit dobrodružství - rozšíření obzoru (setkání s jiným oddílem – tolerance, program s opačným pohlavím – sociální dovednost nebo sjíždění řeky – sebezpřekonání)

Rover a rangers – cíl: postojové – jsou mentálně i fyzicky vybavení i na složitá témata a pocit dobrodružství – výzva, překonání hranic (horolezecká stěna – fyzická hranice nebo skautské kurzy – seberozvoj).

Program může být stejný i pro nejmenší a starší děti. Můžeme nabízet nové a zajímavé podněty, ale pozor na tzv. *vyskautování*. To je pro nás varovný signál, že jsme do programu zařadily nové věci, na které děti ještě nejsou připraveni a nezaujmu je a někdy dojde k tomu, že raději opustí oddíl.

- *JAK?* – pocit dobrodružství je spojen se strachem, napětím, překvapením a proto vycházíme z věkových skupin. Pocit přínosu je posun z překonání sebe samého. Dobrodružství dětem přinese rozvoj osobnosti a posouvá jejich limity. Reflexe (zpětná vazba) jim pomůže do budoucna, jak se zkušeností naložit.
- *KDY?* – denní doba, roční období
- *KDE?* – uvnitř nebo venku, bezpečnost, dostupnost
- *S KÝM?* – pomocníci pro přípravu, fotograf
- *S ČÍM?* – pomůcky pro přípravy programu

5.3 ORGANIZACE VE VZTAHU K PŘÍRODĚ

5.3.1 Hnutí BRONTOSAURUS

V hnutí Brontosaurus jde o dobrovolnickou pomoc přírodě. Dobrovolnická činnost např. sázení stromků nebo údržba památek není jediným cílem Brontosaura, ale je prostředkem k posilování vztahu k přírodě, krajině a vytváření vztahu mezi lidmi.

5.3.2 LIGA LESNÍ MOUDROSTI (LLM)

LLM staví pobyt v přírodě jako jeden z hlavních pilířů woodcrafterské výchovy a táboření v týpí jim dává být ve spojení se zemí. Každodenní působení přírodních živlů člověka otužuje a přibližuje k přírodě. Věci používané při táboření si vyrábí sami. Oheň se zapaluje třením dřev nebo křesáním. Plní se Tři orlí pera, zkoušky podle přesně stanovených pravidel. Poznáváním přírody se tak přibližují k přírodě.

5.3.3 LESNÍ ŠKOLY (ASOCIACE LESNÍCH ŠKOLEK)

Děti z lesních školek jsou venku a dělají vše včetně spánku a jídla. Vnímají proměnu přírody během celého roku. Každé dítě si tak může najít venku svůj koutek a ostatní by to měli respektovat. Vytváří se tak vztah k přírodě a mají také klubovnu.

5.3.4 LIPKA

Školské zařízení pro environmentální vzdělávání – jsou to výukové programy a pobyty pro žáky v přírodě. Programy Lipky jsou velmi dobře metodicky zpracované a každá hra i aktivita má smysl. Vedou děti k rozvoji vztahu k přírodě a jejímu poznání. (Skaut – Skauting, online, cit. 2019-02-18)

6 VÝCHOVA DĚTÍ

6.1 JAK ZÍSKAT NOVÉ ČLENY

Položme si otázku: Mají dnešní děti dostatek pohybu? Když se podíváme kolem sebe, zjistíme, že je stále více dětí obézních a moc pohybu nedají. I ve školách se krátí hodiny tělesné výchovy, a tak děti více sedí, než by se věnovaly sportu a radši komunikují přes sociální sítě. Zdá se jim to cool, ale jsou ochuzeni o zážitky, které by zažily s kamarády venku.

Tomu by mohl pomoci kromě sportovních kroužků ve škole nebo kroužků pořádaných organizacemi (fotbal, hokej, judo...) také skauting. Zde se děti naučí samostatnosti, pomáhat druhým a především mají dostatek pohybu je zde na místě.

A jak děti přilákat? Jde o to, aby se dozvěděly, že vůbec taková organizace je v jejich okolí nebo od kamarádu ze školy, kteří jsou již skauty, z informačních letáčků, a nebo z akcí pořádaných skautem (den otevřených dveří, dětský den, tábory) a pak je jen na dítěti, jestli se po dohodě s rodiči přihlásí. Začátek skautského roku je obvykle stejný jako školní rok a většinou je zakončen táborem, kde noví členové složí slib. Děti se nemusí bát, když by se chtěly přihlásit i během roku, že budou odmítnuti. Každý je vítán. Někdo vydrží od vlčat nebo světlušek až po roveři nebo rangers a někteří jenom rok, ale zážitky a poznatky jim zůstanou a v dospělosti na ně rádi vzpomínají.

Není nutné dítě nutit, ale je dobré se domluvit s vedoucím oddílu na zkoušku (2 až 3 schůzky) a pak se přihlásit. Pro některé děti je těžké se seznamovat s novými lidmi, dejme jim prostor a čas, třeba překvapí sami a nadšeně budou vyprávět o schůzce a budou se těšit na další schůzku.

Důležitá je komunikace mezi rodiči a vedoucím, který by měl vědět o dítěti podstatné informace (jaké bere léky, plavec nebo neplavec, čeho se bojí atd.) a měly by být přesně stanovená pravidla, s kterými jsou rodiče a děti předem seznámeni (čas a datum schůzek, akce, výlety, tábor, jaké pomůcky nosit na schůzky atd.) při zahájení skautského roku nebo pomocí informačních letáčků nebo na facebookových stránkách oddílu včetně

telefonního spojení jak na rodiče, tak na vedoucí oddílu. Nesmí se zapomenout na písemný souhlas rodičů, že se fotky dětí mohou objevit na stánkách oddílu.

6.2 ZODPOVĚDNOST OD BENJAMÍNKA AŽ PO VŮDCE ODDÍLU

K zodpovědnému chování se skauti vedou už od počátku jejich vstupu do oddílu. Cílevědomé vychovávání skautů k zodpovědnosti vůči sobě, družině, oddílu vede k tomu, že za pár let z nich vyrostou samostatní a schopní lidé, kterým bude snažší předat oddíl, protože jim prošly od benjamínků po roveři.

Abychom přebírali zodpovědnost, musíme prožít důsledky svých činů (vyrušuješ nebudeš hrát) a některé důsledky jsou přirozené (nemáš svačinu budeš o hladu) a některé definuje vůdce. Vždy dítě musí vědět jaký důsledek bude následovat, pokud něco poruší. Tak se děti stávají sami odpovědnými za své činy a vědí co dělají špatně.

6.2.1 SKAUTSKÁ VÝCHOVNÁ METODA

Cílem je vychovávat ke skautskému heslu Bud' připraven.

- *Učení se zkušeností* – nenapravovat předčasně chyby, které děti udělají je to pro zkušenost a příležitost, jak se poučit
- *Dužina* - základ oddílu, zodpovědnost jednoho vůči druhému
- *Program osobního růstu* – vhodná motivace, skautské stezky a odborky, vnitřní motivace (chce se sám zlepšit)
- *Dospělí* – pomáhat a provázet skautským životem, být nablízku, když skaut prožívá úspěch nebo neúspěch a podporovat ho

Všichni mají možnost si prožít důsledky chybných rozhodnutí, vítězství i pády. Vůdcovství družiny nebo oddílu je důležitý krok k získání zkušeností s vedením lidí a k odpovědnosti. Ze skautů a skutek tak mohou být výborní vůdci i v profesním životě. Dobrý vůdce jde příkladem a musí neustále přemýšlet, jak sám sebe posouvat dopředu.

6.3 TECHNOLOGIE VE VÝCHOVĚ DĚTÍ

V minulosti mezi nejvzdělanější členy společnosti patřili ti, kteří uměli psát, číst a předávali informace ostatním, kteří to neuměli. Až za vlády Marie Terezie byla uznána povinná školní docházka a ta dala všem možnost psát a číst.

Jak čas běžel školství se rozvíjelo a technika nabízela nové možnosti. V 20. století se vyvinul nový pojem informační gramotnost, a proto se s informacemi, který pokrok nabízí musí v nich jednotlivci, pedagogové i vychovatelé umět zorientovat a vybrat, které informace potřebují, dále je vyhledat, vyhodnotit je, efektivně využít a informace prezentovat a sdílet s ostatními.

Římští filozofové si v dobách helénismu, kdy antický svět dosáhl pokroku položili otázku: „*Jak žít ve změněném světě a jaký je úkol člověka v moderní civilizaci?*“ Tato otázka je aktuální i dnes. Jak máme reagovat? Máme technologie využít jako nástroj učení nebo chránit děti?

Německý psychiatr Manfred Spitzer tvrdí, že kvůli tabletům společnost hloupne a lidské mozky se nevyvíjí. Podle něj svět trpí kybernemocí a vrhá nás do digitální demence (např. satelitní navigace – ztrácíme orientační smysl, automatické opravy ve wordu nás odnaučují pravopisu). Ve školách jsou tablety, notebooky a interaktivní tabule, které podle Spitzera tříští dětskou pozornost. Podle profesora Davida Šmahela, který dlouhodobě zkoumá dopad technologií na lidskou psychiku, říká že celý koncept digitální demence je FAKE NEWS – falešná poplašná zpráva, kterou nelze brát vážně neboť se nezakládá na pravdě. Kniha Digitální demence je v Česku populární, ale většina odborníků ji nepovažuje za relativní zdroj. (Časopis Skaut, 2018)

6.3.1 ŽIVOT S DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIÍ

Digitální technologie nám zamotaly hlavu. Mezi media řadíme internet, počítače, mobily a sociální sítě s nimiž děti přicházejí do styku nejčastěji.

Vývojář googlu Raye Kurzweil tvrdí, že brzy počítače přesáhnou svým výpočetním výkonem kapacitu lidského mozku a jejich schopnosti přesáhnou naše chápání. V knize THE SINGULARY IS NEAR předpokládá propojení světa lidského a počítačového

myšlení, kdežto průmyslník Elton Musk nebo nedávno zesnulý Stephen Hawking před rozmachem umělé inteligence varují a spisovatel Francis Fukuyama ji označuje za nejnebezpečnější nápad lidstva. Většina odborníků se shoduje, že systémy schopné se učit a zlepšovat – umělá inteligence promění brzy svět.

Virtuální svět

Rizik si zvláště u dětí všímáme nejvíc, protože jsou nejvíce zranitelní a důvěřiví. Je právě na dospělých, aby děti naučily správně pochopit funkci digitálních médií a jak se jim bránit. Je snadné dát dítěti tablet a mít od něj pokoj, ale jaké nebezpečí na něj číhá? Ke kyberšikaně dochází častěji, ale šikana se objevuje mezi dětmi a teenagery i ve školách a internet ho přenáší. Dále vylákání a zneužití cizími lidmi. Psycholožka Lenka Dědková říká, že 99 % případů fyzického setkávání teenagerů s lidmi, které poznali přes internet probíhá bez negativních zkušeností či potíží nebo online, kdy děti tráví mnoho času a může to mít následek až závislost a zde je nutná terapie.

Záplava informací

Nicholas Carr, bývalý šéfredaktor Harvard business review nazývá současný svět věkem informací. V knize Nebezpečná mělčina vysvětluje, že nás obklopuje tolik zajímavých podnětů, že nemáme čas a kapacitu na ně reagovat jako je internet, facebook nebo twitter, chytré telefony nebo instagram.

Chytré aplikace

Děti se často předhánějí jaké telefony kdo má a co jejich telefon umí. Je na rodičích, aby dětem vysvětlili, že není důležité mít nejnovější typy. Chytré telefony mají v sobě aplikace, které by mohly i pomoci při skautingu jako např. mapy, atlas hub.

Technologie v odborkách

Odborky zabývají se technikou mají béžovou barvu (kutil, elektrotechnik...) a stezky obsahují i technické úkoly jako např. objednat zboží přes internet, když to rodiče dovolí. Měli bychom mít na paměti, že zařazení techniky do skautingu je správné. Skauti by měli ovládat GPSKu i navigaci ve smartphonu, ale platí, že by se děti měly umět zeptat na cestu a ovládat papírovou mapu. (Časopis Skaut, 2018)

Počítačové hry ano či ne?

Yotuber Jirka Král sám navštěvoval pionýrský oddíl Severka v Brně od svých 8 let do 19 let. Jezdil na tábory a dnes ve svých 28 letech točí profesionální videa, jak vést mladou generaci k bezpečnějšímu chování na internetu a sám doporučuje zařadit internetové hry do programu skautů, protože je tam psychologie a jsou dobře zpracované.

S hrami je skauting spojen od nepaměti, a proto není divu, že se objevily na moderních zařízeních (počítače, smartphony, herní konzole). Hry se mohou dělit podle žánru (akční, závodní, simulátory) nebo podle platformy (PC hry, mobilní hry, virtuální hry...). Pro skautskou činnost jsou zajímavé logické hry, které rozvíjí schopnost přemýšlet a soustředit se. Každá hra má ohodnocení, které určuje minimální věk dítěte. Některé hry trénují logiku, jiné paměť a postřeh. Hry mohou mít i negativní vliv a to, že příliš mnoho volného času děti tráví hraním her a už jim nezbyvá čas na pohyb venku. Dochází k tomu, že dítě se příliš soustředí na hru a přestává vnímat své okolí, zde by rodiče měli zpozornět a zkusit mu vysvětlit v čem by mohl být problém. Většinou je dítě připustné ke kompromisu. Pokud ale jsou hlasité scény nebo agresivní chování, pak je dobré po rozmluvě s ním vyhledat odbornou pomoc.

Odložit mobil

Mobilní telefon je v dnešní době běžnou výbavou každého z nás. Když se podíváme kolem sebe, tak už malé děti umí zacházet s mobilním telefonem a jsme svědky toho, že si radši hrají nebo sledují sociální sítě.

Odložit mobil je výzva nejen pro děti, ale i pro rodiče. Je dobré si stanovit, kdy je a kdy není možné používat mobilní telefon a tyto pravidla důsledně dodržovat. Pokud se jedná o skautský oddíl, měli bychom vysvětlit rodičům, že cílem skauta je naučit jejich děti praktickým dovednostem, samostatnosti a spolupráci v kolektivu. Rodičům také pomůže, když budou včas a přesně informováni o celé akci předem, budou vědět na koho se mají obrátit a po dohodě s vedoucím budou moci mluvit se svým dítětem. Je pochopitelné, že se rodiče o své děti bojí, ale vedoucí věří, že kontakt s rodiči se dá

omezit, protože někdy dochází k tomu, že po telefonátu s rodiči se začne dítěti stýskat a je rozrušené.

Ochrana dat

Facebook je používán i dětmi mladších 10 let a věnují mu veškerý volný čas. Facebook se stal součástí našeho života a je odrazem naší komunikace s druhými jako telefon, přesto je spravován jednou společností.

Když si vyžádáme výpis všech osobních údajů, které eviduje (jde to udělat i v nastavení) zjistíme svou historii. A proto je důležité naučit děti a teenagery jak si správně nastavit facebook, aby údaje byly co nejvíce skryté a bezpečněji používat sociální sítě.

Je to výzva i pro skauting, aby dokázal připravit své členy jak se sociálními sítěmi pracovat a rozvíjet tak informační gramotnost a to pokrývá i umění spolupracovat při získávání a zpracování informací od ostatních a získané informace prezentovat a sdílet.

Je tu prostor pro skautské vedoucí, aby do schůzek zařadili vyhledávání informací třeba na počítači. I zde není vše, a tak některé informace budou muset děti hledat v knihovně nebo archivu.

6.4 DĚTI A ČTENÍ

V dnešní uspěchané době jsou kolem nás nové a nové věci (mobily, počítače), které ovlivňují náš život a bez nich si to už neumíme představit a na knihy pomyslí málo kdo z nás. Je smutné, že i malé děti vidíme, jak si radši hrají s mobily nebo jsou na počítači a málo kdo si vezme knížku a čte. Klesající zájem o knihy způsobuje to, že děti mají chudou slovní zásobu a přináší to více negativ.

Proč číst? Čtení rozvíjí schopnost empatie. Na základě výzkumu vědců z Newyorské univerzity THE NEW SCHOOL děti si mohou zlepšit schopnost porozumět lidem, protože při čtení mohou předvídat, jak se jednotlivé postavy v příběhu zachovají, a navíc je to vypravěč (spisovatel), který nám ukáže ve svých příbězích svět svými očima a my tak můžeme zjistit jak uvažují jiní. Při čtení se můžeme kdykoliv zastavit a přemýšlet nad

textem a následně pokračovat ve čtení. Zároveň čtení podporuje kreativitu a rozvíjí představivost. Písmenka se převedou na napínavý film, který se odehrává v našem mozku.

Čtení a skauting? Ano, jde to. Když děti odjíždí na školy v přírodě nebo na tábory, čekají od svých rodičů pohledy nebo dopisy a hltají každé informace z domova a sami pak sesmolují odpovědi. A kolik dětí si veze knihu? Odpověď málokdo. Především rodiče by měli být ti, kteří budou svým dětem číst z knížek na dobrou noc pohádku než bude dítě schopné si knihu přečíst samo.

A jak na to ve skautingu? Číst dětem před spaním na výpravách – společně vybrat knihu, děti čtení zklidní a usnou. Zahrát si celoroční hru na motivovanou příběhem dobrodružné knihy. Děti zapisují do kroniky a čtou své zápisky ostatním nebo vytvoří nástěnku s popisky – rozvíjí se vlastní tvorba. Naučí se dítě vyhledávat informace v knihách a encyklopediích informace o rostlinách, zvířatech a z výprav si dělá svoje vlastní herbáře. Pokud má středisko svůj časopis může dítě přispívat vlastními postřehy. V každé klubovně by neměla chybět knihovnička, kde kromě knih se skautskou tematikou by měly být i knihy, které už doma třeba nechceme nebo se někdy sejdou dva stejné tituly, tak byste měli po dohodě s vedoucím knihy přinést, aby si je mohly přečíst i ostatní, kteří ji doma nemají. Knihu by děti měly přinést v pořádku zpět. Důležité je se o knihách povídat, především kdo jakou knihu četl a jestli by ji doporučil a proč.

A co říct závěrem? Nezapomínejme číst, rozšíříme si slovní zásobu, ale hlavně získáme nové informace a je to skvělý způsob, jak na chvíli vypnout přerušit, tak myšlenky, které nás trápí. (Časopis Skaut, 2018)

6.5 SKAUTSKÁ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Zakladatel světového skautingu R. Baden – Powell prováděl pravidelná tělesná cvičení až do svého vysokého věku a A. B. Svojsík byl profesorem tělesné výchovy. Oba mají tělesnou výchovu za prostředek k udržování zdraví a tělesné zdatnosti.

Nestačí cvičit jen ve škole při tělesné výchově, ale i doma. Proto Junák pořádá sportovní akce mezi středisky jako jsou závody v lehké atletice, plavání a hrách.

6.6 MLUV SLUŠNĚ

Snažíme se vést děti ke slušné mluvě, ale i normální člověk se umí pořádně rozčítit, říct něco od plíc i drsněji zavtipkovat.

Používat sprostá slova nebo ne? Nadávání může působit jako neškodný způsob, jak se zbavit vzteku a neublížit. Je dobré dávat průchod svým emocím, ale měli bychom mít na paměti, že když hledáme způsoby, jak pracovat se špatnou náladu, tak se můžeme naučit ovládat i svůj vztek. Nadávání nese sebou riziko, že když nadáváme pokaždé když nám něco nejde, může z nás tento zvyk rezignované lidi a utápíme svůj hněv nadávkami, alkoholem atd.. Ještě horší je nadávání samo sobě. Je to škodlivé nadávání, protože tím se ponížujeme.

Sprostá slova se používají jako vyjádření sounáležitosti s nějakou skupinou lidí při vtipech. Člověk je řekne, aby získal pozornost. To mu ale bere svobodu a dostává se pod nadvládu slov, které musí říct, aby zapadl nebo že ho nic jiného nenapadlo.

Výchova ke slušnosti je pro děti velmi důležitá a je to jedna ze zásad dobrého skauta. Je důležité s dětmi o sprostých slovech promluvit, vysvětlit jejich význam a co znamená je používat. Říct jim, že není nutné používat sprostá slova jen abychom tzv. zabodovali, ani proto, abychom se ponížovali, když něco pokazíme.

„Problematiku používání sprostých slov shrnula Bernardeta Kubešová – Berny, vedoucí vlčat a studentka češtiny.“ (časopis Skaut, říjen 2017)

Jde o to mluvit tak, abychom jednou nemuseli litovat všeho toho co jsme neměli odvahu říct, zatímco jsme plýtvali slovy, které žádný význam neměly.

6.7 JAK DĚTI ZAUJMOUT

Každé dítě je jiné a je na vedoucích, jak děti zaujme – vnitřní motivace. Při vymýšlení programu by vedoucí měl u dětí probudit zvědavost a tím se dozví, že to má smysl. Náročnost úkolů by měla být střední, protože příliš lehké úkoly děti nudí a při vyšší náročnosti se může projevit úzkost a často se děti vyhýbají dané aktivitě. Pokud dítě neposlouchá, měl by vědět předem jaký postih (varování, zákaz) je čeká. Necháme děti

mluvit do chodu družiny nebo oddílu při plánování akcí a tak zjistíme o co by děti měly zájem a využíváme toho, aby pak neměly pocit, že jejich nápady nebereme vážně, popřípadě vysvětlíme hned proč danou akci nemůžeme uskutečnit (nedostupnost, finančně náročné). Také můžeme zkusit na chvíli předat zodpovědnost např. při vedení schůzky, ale pořád platí, že za bezpečnost dětí stále odpovídají vedoucí, a pak je dobré si o tom popovídat co se podařilo a jakých chyb by jsme se měli vyvarovat – což je dobrý základ, proto kdyby se děti chtěly stát v budoucnu vedoucími. Každý vedoucí je pro děti autorita, kterou respektují a mají ho za osobní vzor, všímají si jeho chování a mluvení, a proto mají jít dětem příkladem.

6.8 CO SE DĚTI NAUČÍ

Když jsme v přírodě musíme se obejít bez mobilu nebo rádia. Při táborových hrách nebo na schůzkách se děti naučí Morseovu abecedu (vymyslel ji Samuel Morse, který v roce 1887 uskutečnil první telegrafické spojení. Jednotlivá písmena a číslice se zaznamenají v kódu, který se skládá z dlouhých – čárek a krátkých – teček signálů. Na papíře se oddělují svislou čarou a celé slovo pak dvěma čarami. Pro zapamatování se používají jednoduchá slova pro zapamatování jednotlivých písmen např. s – sekera a značí se ... nebo o = ó náš pán a značí se - - -) nebo se naučí semafor, tj. šifrování pomocí praporků, které používali námořníci na svých cestách a zde je zapotřebí velká přesnost, protože jednotlivá písmena jsou vyjádřena různou polohou paží a je nutné tyto polohy dodržovat.

Každý skaut by měl zvládnout uvázat základní uzle, a to dračí smyčku, ambulanti uzle, lodní smyčku, tkalcovský uzle, rybářskou spojku nebo zkracovačku.

Šifrování se používá při hrách, a to pomocí dřívěk, kamínků, šišek, za kterých se tvoří předem domluvené značení jako je směr nebo označení schránky s úkolem.

Orientace podle mapy. Turistické mapy např. v měřítku 1:25 000 znamená, že 1 cm na mapě je ve skutečnosti 250 m. (Břicháček, Gaydošová, Hájek, 2001)

Kompas a buzola nám ukazují směr a stupně. N – NORTH značí SEVER, E –EAST značí VÝCHOD, S – SOUTH značí jih a W – WEST značí západ. Při orientování je nutné si pamatovat, že sever na mapách je vždy nahoře, východ vpravo, jih dole a západ vlevo. Mapu musíme položit na rovný povrch a pak přiložíme buzolu na levý okraj mapy nebo pravý dole a otáčíme s mapou a buzolou tak dlouho až je magnetka ustálena rovnoběžně s levým nebo pravým okrajem mapy.

Pochod podle azimutu kdy rovnou hranu busoly přiložíme k zakreslené přímce na mapě – odkud jdeme a kam, pak otáčíme stupnicí až na sever – 0 stupňů souhlasí se severem na mapě, úhel tvoří azimut a musíme dbát, aby střelka směřovala vždy na sever.

Určování světových stran podle hodinek nebo podle přírody (letokruhy pařezů – sever hustě u sebe, mraveniště – jih, slunečnice – otáčí se vždy za sluncem, i když je pod mrakem), odhad vzdálenosti, pracovat s jízdním řádem, základy zdravotní péče, cyklistika, sjíždění vody nebo pracovat na táboře a zacházet se sekerou pod dohledem a mnoho dalších aktivit.

Důležité pro děti je, že se zde děti naučí samostatnosti, pracovat v kolektivu, pomáhat slabším a do budoucna si odnesou zážitky na které i při různých setkání s bývalými kamarády budou rády vzpomínat. (Břicháček, Gaydošová, Hájek, 2001)

7 VÝCHOVA DOSPĚLÝCH

Výchova dospělých probíhá ve skautingu už od té doby, co do skauta vstoupí. Většina vedoucích jsou již členy skauta další dobu a tak mají i patřičná vzdělání, kurzy, školení atd..

Nejzákladnějším vzděláním jsou takzvané Čekatelské zkoušky a následné Vůdcovské zkoušky. Tyto dva typy zkoušek jsou nejčastějšími, které skautští vedoucí, kteří se vzdělávají mají.

ČK – Čekatelské zkoušky

První krok ve vzdělávání vedoucích. Jedná se o kurz, který trvá 3 víkendy plus 14ti denní tábor se školením. ČK jsou zakončeny testem. Ne každému se test povede. V průběhu ČK probíhají zkoušení a zapisují se zápočty, které jednotliví vedoucí splnili. Aby byly k testu připuštěni, musí splnit všechny tzv. zápočty. Na konci zkoušek vedoucí obdrží osvědčení o absolvování a úspěšném složení zkoušek a dostane odznak na skautský kroj.

VZ – Vůdcovské zkoušky

Pokračování a prohlubování poznatků z ČK. Vůdcovské zkoušky jsou hlavně potřebné pro vedoucí, kteří se chtějí stát vedoucím střediska. Zde kurz probíhá buď stejně dlouho jako ČK kurz a nebo se dají udělat tzv. zrychlené, kdy se vedoucí připravuje doma a jede jen na jeden víkend, kde napíše test a složí zkoušky a zápočty.

7.1 JAKÝ BY MĚL BÝT VEDOUCÍ

Vůdcem oddílu může být každý kdo dovrší 18 let. Většinou jsou to dobrovolníci, kteří sami prošli skautingem a rádi tak předají své zkušenosti novým členům, které vychovávají. Vůdcovské kompetence má Junák přesně formulované a jsou dostupné na webové stránce křižovatka.skaut.cz.

Minimum, které by měl žadatel splňovat:

- *Hodnotové předpoklady* – slušný, taktní člověk, stělesňuje skautské hodnoty, věří jim a snaží se podle žít, vlídný
- *Věková zralost* – dospělý, schopný, přijmout a chápat odpovědnost
- *Schopnost učení a seberealizace* – umí se učit a reflektovat vlastní činnost, chce se zlepšovat a vzdělávat, dovede přijmout zpětnou vazbu.
- *Motivace* - chce to dělat, má důvod proč, je ochotný se věnovat dětem a trávit s nimi svůj volný čas
- *Bystrost* – je chytrý a přemýšlivý
- *Průbojnost* – má určitou vizi a jde si za ní
- *Pokora* – je schopen ustoupit, uznat chybu a mít respekt ze své funkce, nepovyšuje se

A mezi další patří organizační schopnosti, pedagogické dovednosti – umí vést děti a nemusí mít pedagogické vzdělání, schopnost připravovat dobrý a pestrý program.

Výběr adepta na vedoucího oddílu nebo družiny by se neměl řídit podle toho jestli má nebo nemá naše sympatie, ale jestli umí vést a má opravdový zájem pracovat s dětmi a až čas teprve ukáže jestli jsme zvolili správně.

7.2 PODPORA

Nezáleží, jaký má uchazeč stupeň vzdělání, ale musí ho práce s dětmi naplňovat a bavit. Není to práce lehká, ale musí si uvědomit, že veškerý volný čas věnuje oddílu. Důležitá je také účast na vzdělávacích akcích, kromě získané kvalifikace (čekatelky, vůdcovské zkoušky, bez které nelze oddíl převzít) se zde seznámí s lidmi, kteří se chtějí věnovat skautingu. Účast na vzdělávacích může finančně pomoci i středisko.

7.3 VOLBA NOVÉHO VŮDCE

Podle organizačního řádu Junáka vedoucího oddílu jmenuje a odvolává vedoucí střediska. Může se zapojit i oddíl, který může dát vedoucímu střediska doporučení na jmenování. Vůdce střediska může zapojit střediskovou radu nebo zvolit jiný výběr. Výhody – má kontrolu nad výběrem, důvěra a nebude se za něj bát nést odpovědnost do budoucna a rizikem je, že středisko není seznámeno se situací v oddíle, a proto může mít jiný názor než oddíl a hrozí konflikt.

Když se nedaří, zapojí se do hledání střediska a uspořádá schůzku roverů a dospělých, kde se hledá řešení. Vedoucí střediska pak s jednotlivými uchazeči setká a baví nebo se sloučí oddíly a dočasně je vede někdo ze střediska.

A/ Vůdce nástupce vybírá sám – hrozí, že nového uchazeče si středisková rada nepřeje a členové oddílu ho nerespektují.

B/ Oddílová rada – nový vůdce bude mít podporu, budou s ním spolupracovat a pomáhat mu, a tak dojde k tomu, že odcházející vůdce nemá vliv na další směřování oddílu a musí se s tím smířit.

C/ Zvolit všichni členové rady – demokratická volba, zapojí se všichni i děti z družin, důvěra a nebezpečí, že může být zvolen někdo kdo nedokáže vyjít se všemi členy oddílové rady. (Břicháček, Gaydošová, Hájek, 2001)

7.4 PŘÍPRAVA NÁSTUPCE

Odcházející vůdce připravuje nového vůdce s tím, že základem přípravy je vůdcovský kurz (někdy si kurz vůdci dělají v době, kdy už vedou oddíl, ale tomu bychom se měli vyhnout), který zabezpečuje, že vedení dětí, spolupracovníků a oddílů svěřujeme lidem s patřičným vzděláním, budou tomu rozumět, a proto nového vůdce za včas pošleme na vůdcovský kurz.

Nový vůdce by měl mít možnost už rozhodovat o některých věcech za předpokladu, že odcházející vůdce je v pozadí a v případě potřeby zasáhne. Nejlépe je se domluvit předem, kdo bude o čem rozhodovat, ale platí, že poslední slovo a odpovědnost je na odcházejícím vůdci. Nejtěžším úkolem pro nového vůdce je zodpovědnost a umět se rozhodovat a naše nedůvěra by ho mohla odradit. Snažme se nástupce podporovat v jeho nápadech a realizovat a jeho chyby nebrat jako katastrofu, ale společně vyřešit.

Předání funkce by měla být předem půl roku až jeden rok než by skutečně odešel odstupující a tak by mohli ještě společně sestavit nový kalendář vůdce oddílu na další rok (většinou od září do června).

7.5 PŘEDÁNÍ ODDÍLU

Mělo by být slavnostní a před všemi členy oddílu nejčastěji na táboře při táborovém ohni, kde dostane slavnostní sekeru, vůdcovskou nášivku, oddílovou kroniku, oddílové symboly, a nebo při zakončení nebo zahájení skautského roku. Všichni členové oddílu by měli mít skautský kroj a nového vůdce by přijali svým pokřikem a oddílovou vlajkou a od té doby nový vůdce plně odpovídá za své činy a za oddíl.

A/ Na co bychom neměli zapomenout – předat klíče, předat přístupová hesla a kódy a správcovské oprávnění, předat pokladnu a rozpočet čerpání, papírové dokumenty, archivní materiály, elektronickou korespondenci, předat informace o členech a dbát na ochranu osobních údajů.

B/ Uvedení do práce - předat plán činnosti, tradiční akce oddílu a střediska, spolupracovat s ostatními oddíly a rodiči, vzdělávací akce pro spolupracovníky, nabírání nových členů, středisková rada – její práva a povinnosti, informační balíček pro nové

vůdce z ústředí, závěrečná zpráva odcházejícího a další jako opravy klubovny a jeho vybavení včetně smluv s odběrateli.

C/ Komunikace s ostatními – zadat nového vůdce do skutisu, informovat rodiče členů, změnit kontaktní informace, aktualizovat tiskoviny (letáčky, vizitky), informovat všechny externí partnery, informovat děti v oddíle proč došlo k předání.

7.6 NEPOVEDE SE PŘEDAT ODDÍL

Co když nikoho nenajdeme a že nám zájemce odřekne? Neberme to jako selhání, ale je to spíš projev zodpovědnosti člověka, který si pozdě, ale přece vyhodnotil, že do toho nechce jít. Dejme mu šanci říct nám proč se tak zalekl a nabídněme mu možnost odkladu a čas. Když ani potom funkci nevezme musíme hledat dál – buď vůdce oddíl povede nebo zanikne. Nemá-li oddíl padnout, hledá se ve středisku. Zabezpečit lidi pro své oddíly je hlavním úkol Junáka.

7.7 UMĚNÍ ODEJIT

Při vstupu do funkce málokdo přemýšlí jak a kdy odejde. Každý nový vůdce má určitou představu, co by mohl změnit a dělat lépe než ten minulý. Je málo vůdců, kteří se tomu věnují dlouhá léta, ale i je jednou čeká předání. Umění je odejít, a proto bychom si měli být jisti, že to opravdu chceme udělat, udělat dobře a udělat doopravdy.

- *Udělat to* – v pravý čas – život není jen o oddíle, vedení je služba pro ostatní a dar, příležitost pro ostatní a uvolnit mu místo
- *Udělat to dobře* – úspěšně předat oddíl, kvalitní výběr nástupce.
- *Udělat to doopravdy* – předat funkci a přijmout, že oddíl bude směřovat jinam, než bychom si přáli

Člověk něco tvoří a najednou musí odejít a nechává za sebou své přátele novému osudu. Každý vůdce by měl najít sílu odejít se ctí a v nejlepším.

8 ZÍSKÁVÁNÍ NOVÝCH SPOLUPRACOVNÍKŮ

Každý oddíl má svého vedoucího, ale to nestačí. Sám má plno práce s vedením oddílu, a proto je dobré získat nové spolupracovníky, kteří by nám pomohli při práci na táboře – kuchařky, zdravotník, dobrovolní vedoucí nebo opraváře, pokladníka. V první řadě hledáme ve svých řadách ve středisku, mezi rovery a rangers dále mezi rodiči členů střediska a nakonec bližší veřejnost (ve městě, obci) a pak můžeme dát inzerát ve kterém uvedeme koho hledáme a za jakým účelem a co od něj očekáváme. Osobní pohovor je nutný. Seznámíme uchazeče s jeho náplní práce (odpovědnost, povinnosti), kolik mu to zabere času, zkušební doba a zodpovíme otázky uchazeče. Zbytečně na uchazeče netlačíme a vše vyřídíme v klidu.

9 MEZIGENERAČNÍ KONFLIKTY

Setkávání generací nejen v Junáku přináší vzájemnou podporu, inspiraci, pestrost zkušeností a názorů. Rozdílné názory a zkušenosti často vedou k mezigeneračním konfliktům.

V minulosti soužití různých generací bylo běžnější než dnes, ale i dnes dle psychologů mezigenerační konflikty patří k nejčastějším mezilidským sporům.

Ve vedení oddílů se setkávají zástupci starší generace s mladšími, a to často vede k neshodám. Každá skupina má jiný pohled na určitý problém a starší jsou zase ovlivňováni svými zkušenostmi.

- *Proč navazovat kontakt?*

Zkušení oldskauti umí poradit s konkrétními nejasnostmi, ale také se dovede zastat mladších kolegů, pokud se jim nedostává důvěry ze strany rodičů dětí. Dlouhodobý zájem oldskautů může motivovat mladší generaci a inspirovat k dalšímu rozvoji.

Mezigenerační konflikt může vzniknout např. když začínající vůdce odmítá pomoc od oldskauta. Mladší vedoucí někdy odmítají dodržovat oddílové tradice a zvyklosti, které považují za zbytečné a oldskauti odmítají inovace. (Plamínek, 1994)

Vedení oddílu je náročné a únava může přerůst až v syndrom vyhoření. Dlouhodobě neřešený konflikt narušuje vztahy v oddíle, vede často k odlivu členů nebo zániku oddílu. Neshody mohou vyústit až k podrývání autority vedoucích před dětmi nebo rodiči.

- *Předejít konfliktům – ANO*

Je to především prevence a to, aby se utvářely a rozvíjely vztahy mezi generacemi a tím se předejde vzniku problému, oprostít se od předsudků, brát člověka takový jaký je, pravidelně se setkávat v rámci kmene nebo schůzek, předcházet extrémně vypjatým situacím což by mohlo znamenat ukončení komunikace a narušení vztahů.

- *Jak řešit?*

Každý člověk to názor. Řešit hned jak se problém objeví a neodsouvat s tím, že se to nějak vyřeší. Důležitý je dialog, vytvořit prostor, aby se mohl každý vyjádřit a navrhnout řešení, nebránit se emotivnímu projevu – pozor na hrubost a nadávky. Vyřešit problém na nejbližší střediskové radě a stanovit si kroky k nápravě. Průběžně sledovat plnění, jak se k sobě chováme a zda nehrozí opětovné vzplanutí a jak můžeme na sobě pracovat.

Skautský oddíl je demokratickým společenstvím a rozdílné názory vedení by neměly narušit přátelství a toleranci, protože děti naše jednání sledují. Máme jít příkladem a naše chování mají za vzor. (Plamínek, 1994)

10 SKAUTSKÉ SVÁTKY A POPRAVENÍ ČESKOSLOVENŠTÍ SKAUTI

22.2. – *Den sesterství -THINKING DAY* – je to svátek světlušek a skautek na celém světě, vzpomínají a zamýšlejí se nad sebou a svým okolím. Je to na počest narozenin zakladatelů skautského hnutí Lorda R. B. – Powella a jeho ženy Olave.

24.4. – *SVÁTEK SV. JIŘÍ* – patron skautů. Svatý Jiří byl římským vojákem a mučedníkem, zahynul kolem r. 303 při pronásledování křesťanů. Podle legendy jako voják na bílém koni projevil statečnost v boji s drakem. Symbolicky lze ne něj pohlížet jako na boj dobra a zla. Pro skauty to znamená vést je k nebojácnosti a k boji se zlem.

Popravení českoslovenští skauti – 24.4.1945

Před 73 lety na konci druhé světové války za účast ve Slezském skautském odboji bylo popraveno pět skautů z 1.oddílu Ostrava (Vláša Čermák, Vláša Pach, Otto Klein, Qido Němec, Milan Rotter), kteří bojovali proti nacismu.

Střelou do týlu byli popraveni, zavražděni 24.4.1945 a pohřbeni v hromadném hrobě 25.4.1945 na starém židovském hřbitově v Cieszyně v Polsku.

Na památku zabitých kamarádů členové 30.oddílu Junáka z Moravské Ostravy pod vedením Slávy Moravce vztyčili 6.10.1946 kříž a položili první kameny v Ivančině (925 m n. m) v Beskydech (mezi Malchorem a Kykulkou pod vrcholem Lysé hory). Kolem kříže se začaly vršit kameny od kolemjdoucích, aby uctili památku a vznikla kamenná mohyla, která se stala symbolem skautské nezdolnosti (nástup komunismu a zákaz Junáka). V době komunismu v sobotu kolem 24.DUBNA se každoročně k IVANČENĚ dělaly pochody skautů, trempů i turistů pod dohledem státní bezpečnosti. Po pádu komunismu (1989) sem míří skauti z celé České republiky kolem 24.dubna, aby uctili památku padlých kamarádů.

Nikdo nečekal, že kamenná mohyla se tak rozroste a bylo zapotřebí ji rekonstruovat, ta byla dokončena v roce 2017 a získala novou podobu. (Skaut – Skauting, online, cit. 2019-02-18)

11 TÁBOR

Tábor kouzelné slovo plné vzrušení, vůně dobrodružství a romantiky, zážitky, které nelze jinde prožít.

V roce 1902 se uskutečnil první tábor WOODCRAFT INDIANS ERNESTA THOPSONA SETONA a v roce 1907 první skautský tábor Roberta Badena – Powella na ostrůvku Brownsea a v roce 1912 Antonín Bejamín Svojsík vede první tábor Českých Junáků ve Vorlovských lesích u Lipnice.

Končí skautský rok a všichni se těší na tábor, který může být putovní – pěší jen na několik dnů nebo tábor uprostřed lesa, táboření v podsadových stanech nebo indiánských týpí. Během tábora se rozvine celotáborová hra, cesta za pokladem nebo táborová olympiáda nebo se chodí na kratší výpravy po okolí a poznávají se památky. Dovednost, na nichž bude záviset spokojenost ostatních, prověří třeba zálesácké vaření nebo děti budou muset mít noční hlídky, kde budou pozorovat noční přírodu a vnímat její kouzlo.

Celý provoz tábora se řídí táborovým řádem stanoveným vedením oddílu a všichni se jimi musí řídit. Kromě zábavy a dobrodružství patří ke skautským táborům i povinnosti jako pomáhat při stavbě stanů nebo týpí, v kuchyni mytí nádobí, loupání brambor, úklid ve stanech nebo dříví z lesa, staráme se o táborovou výzbroj a udržujeme pořádek.

Skautské tábory se většinou staví ze stanů typu osada na dřevěné podsadě (první podsada, která je vynálezem českých skautů, byla postavena v roce 1913 a dodnes se tento patent používá). Táboření v TEĚ – PEE (týpí) má také svoje kouzlo. Je možné zde uprostřed rozdělat oheň nebo se tu sejde celý oddíl, a nebo sušit oblečení, když je špatné počasí.

Na zahájení tábora se vztyčuje na stožár státní vlajka a skauti zdraví a tím projevují úctu. Na žádném táboře nesmí chybět oheň. Již v dávných dobách oheň lidem přinášel bezpečí, teplo a udělat si jídlo, proto ohně lidé uctívali a chránili. Oheň to je světlo v temnotách, který spojuje myšlenky lidí sedících okolo něj a od nepaměti lidi věří, že pomáhá řešit spory smírem a bez hádek.

Příprava táborového ohně je velkou událostí. Může to být pyramida, hranice nebo pagoda orientovaná podle světových stran. Několik dnů předem se družiny domluví na programu, který představí u slavnostního ohně ostatním. Slavnostní táborový oheň je slavnostní událost a skauti by měli mít kroj.

Vyhlašují se výsledky, předávají odměny a nováčci skládají slib a dostanou svůj první šátek, pak následuje program, který si družiny připravily pro ostatní a když se blíží konec utvoří se těsný kruh, ruce se překříží před tělem pravá přes levou a podají se svým sousedům po levé a pravé straně. Vůdce oddílu stiskne ruku svému sousedovi vpravo a stisk pokračuje od jednoho k druhému až skončí opět u vůdce a GILVELSKÝ KRUH je uzavřen.

Oheň dohasíná a tábor končí. Ráno po úklidu tábořiště se odjíždí domů. Dáváme sbohem místu, které nám dalo pocit bezpečí a přineslo tolik zážitků. A vůdcům střediska ve spolupráci s vedoucími oddílu připravit tábor nový – najít místo, připravit program. Je to takový koloběh, který musí vedoucí bavit, naplňovat a když vidí rozzářené a zvědavé dětské oči, jak se těší na další tábor, je to výzva i pro ně, aby ten další byl stejný nebo ještě lepší. (Watkins, 1995)

12 PROJEKTY POMOCI

SPOLEČNĚ PROTI LÉKEMII – pořádá Junák a nadace pro transplantace kostní dřeně. Roverské kmeny, oddíly, družiny stráví jeden den na benzínkách, kde umývají autům okna a vydělané peníze na konto nadace

POMOZTE DĚTEM – je založena na principu solidarity a dárcovství, probíhá celoročně, skauti se musí zaregistrovat.

SKAUTSKÝ DOBRÝ SKUTEK – dobročinný projekt Junáka – Českého skauta. Družiny, oddíly, středisko – vymyslí a realizují projekt pod záštitou skautského dobrého skutku jako např. natírání a oprava laviček nebo program pro seniory v domově důchodců. (Skaut – Skauting, online, cit. 2019-02-18)

PRAKTICKÁ ČÁST

13 PRŮZKUM

Téma diplomové práce je skauting jako celosvětové dobrodružství – výchova dětí i dospělých. Autor se rozhodl v praktické části zjistit, zda-li jsou děti ale i dospělý dostatečně vzdělávání, ale i vychovávání. Člověk si řekne, že dospělý vychovávat nejde, ale člověk se učí a vychovává celý svůj život.

Pro tento průzkum si autor zvolil použití dotazníku. Dotazník byl připraven za pomoci skautů z roudnického střediska Říp, za účel co nejkvalitnějšího zjištění potřebných informací. Dotazník byl anonymní jak pro vedoucí, tak i pro rodiče od dětí.

Praktická část se dělí do dvou částí. V první praktické části, si zjistíme, zdali jsou skautští vedoucí dostatečně vzdělávání. Zjistíme si, jaké zkoušky jsou nejčastějšími u vedoucích a následně zdali vzdělávání dospělých nejde ještě zlepšit.

V druhé části praktické si zjistíme, zdali jsou děti vychovávání a vzdělávání jejich vedoucími. Tento dotazník vyplňovali rodiče od dětí. Cílem je zjištění, zdali jejich vedoucí odvádí svou práci dobře, a zdali jsou viditelné výsledky.

Celkem se bude v praktické části vyhodnocovat 175 dotazníků (50 od vedoucích a 125 od rodičů dětí), celkem z 5ti středisek po celé České republice. Dotazníky autor po dohodě zaslal poštou na vybraná střediska, spolu s obálkou a známkou pro zaslání dotazníků zpět. Vyplněné dotazníky se vrátili v průběhu jednoho měsíce.

13.1 ROZBOR OTÁZEK V DOTAZNÍKU PRO SKAUTSKÉ VEDOUČÍ

Rozbor otázek dotazníku, který autor použil pro získání potřebných dat, je pro tuto diplomovou práci důležitý. Autor tím předejde případným nedorozuměním, které by mohli nastat, když si čtenář bude diplomovou práci číst.

První otázka

Pohlaví je zde velmi důležité. Autor chce zjistit, zda-li je více vedoucích žen, nebo mužů. Zároveň se zde zjistí, která skupina je aktivnější ve vedení dětí.

Druhá otázka

Věk vedoucího je další velmi potřebný údaj ke kvalitnímu vyhodnocení dotazníkového šetření. Cílem je zjištění, zda-li se do vedení zapojují spíše mladší vedoucí a nebo starší vedoucí.

Třetí otázka

Tato otázka je otevřená na odpověď. Autor chce zjistit, jak je dlouho skaut, tedy respondent členem střediska, tedy zdali k vedení středisko pustí člověka, skauta, který je ve středisku delší dobu nebo kratší dobu.

Autor se zde domnívá, že vedoucí by měl být minimálně 3 roky ve středisku, popř. ve skautu aby měl dostatek zkušeností a případné postřehy od jiných vedoucích.

Čtvrtá otázka

Spokojenost s funkcí vedoucího v oddíle. Stává se, že středisko určitého člověka přemluví, nebo donutí, aby se vedoucím určitého oddílu stal. Toto by se nemělo stávat, každý by se měl rozhodnout sám, ale stává se to. Cílem je zjištění, kdo byl takřka donucen do vedení a kdo to dělá dobrovolně a je spokojen s vedením oddílu.

Pátá otázka

Jaký oddíl vedete? Zde je cílem zjištění, jaká oddíly jsou ve středisku nejvíce zastoupeny. Dalším cílem je zjištění, jaký oddíl si vedoucí vybral. Je jasné že bude těžší vést oddíl benjamínků, kde jsou menší děti, a nebo vlčata, popř. skauty. Vedení se liší v náročnosti, náplně vedení, a zisku vzdělání. Čím vyšší oddíl tím by mělo být vyšší vzdělání. S tím souvisí následující otázky v dotazníku.

Šestá otázka

Spokojenost se vzděláváním vedoucích. Vzdělávání vedoucích je potřebné pro bezproblémový chod střediska. Čím více vzdělaných, tím větší harmonie a klid ve středisku.

Sedmá otázka

Nejvyšší skautské vzdělání. U nás je podmínkou, že každý vedoucí by měl mít určité vzdělání. Na toto by měl dbát vedoucí střediska. Stává se, že vedoucí nemají žádné vzdělání a to je špatně.

Osmá otázka

Další vzdělání. Doplnkových vzdělání je hned několik. A záleží jen na určitém vedoucím jaké si udělá. Minimálně by měl vedoucí mít Zdravotníka zotavovacích akcí.

Devátá otázka

Skauti se neustále vzdělávají jak praxí tak ale i učením. Stále jsou nové a nové kurzy, školení, vzdělávací programy. Cílem je zjištění, zda-li mají vedoucí o vzdělávání zájem, a popř o jaké.

Desátá otázka

Vzdělávání ve skautingu se stále vyvíjí, mění a nové a nové programy vzdělávání přibývají, ale spousta oborů není stále obsazena. Cílem je zjištění, jaký obor vzdělávání vedoucím chybí.

Jedenáctá otázka

Skauting v ČR. Funguje správně? Změnili by vedoucí určitým způsobem působení skautingu v ČR?

Dvanáctá otázka

Poslední ale velmi důležitá otázka. Hodně se spekuluje o tom, že spousta skautů ať vedoucích, ale i členové chtějí přejít do jiného střediska. Zde autora zajímá, zdali skautští vedoucí o takovém to kroku uvažují. Nejčastější důvody jsou špatný kolektiv, popř. nesmyslné tlačení na výkon vedoucích oddílů o vedení střediska.

13.2 ROZBOR OTÁZEK V DOTAZNÍKU PRO RODIČE SKAUTSKÝCH ČLENŮ

Rozbor otázek dotazníku, který autor použil pro získání potřebných dat, je pro tuto diplomovou práci důležitý. Autor tím předejde případným nedorozuměním, které by mohli nastat, když si čtenář bude diplomovou práci číst.

První otázka

Pohlaví je zde velmi důležité. Autor chce zjistit, zdali se do skauta hlásí více dívek, nebo chlapců.

Druhá otázka

Věk dětí je velmi důležitý. Jde především o zjištění, zdali se hlásí děti v ranném věku, nebo až v tom starším. Resp. zdali je rodiče přihlásí už jako malá děti, nebo nechají jejich rozhodnutí na nich.

Třetí otázka

Tato otázka je otevřená na odpověď. Zde chce autor zjistit jaký je důvod, že rodiče děti do skauta hlásí. Co je k tomu vede? Doporučení od známých? Zvědavost?

Čtvrtá otázka

Jak dlouho je Vaše dítě ve skautu? Už délka působení v oddíle naznačuje kvalitu vedoucího. Pokud dítě odejde po 14ti dnech je určitě něco špatně.

Pátá otázka

Tato otázka je zaměřena hlavně na rodiče. Určitě se děti pochlubí doma jaký vedoucí je, jak se k nim chová, a co například dělají na schůzkách. O tom bude i vypovídat kvalita vedoucích a zda-li jsou rodiče spokojeni s přístupem a vedením ale i výchovou jejich dětí od vedoucích.

Šestá otázka

Někteří rodiče nemusí být spokojeni s výchovou jejich dětí ve skautu. Proto je tato otázka obsažena i v tomto dotazníku. Někteří rodiče si i myslí, že skautská výchova má být ta prioritní, ale není to tak. Na což navazuje následující otázka.

Sedmá otázka

Jak již bylo zmíněno, tak někteří rodiče se domnívají, že skautská výchova je ta prioritní. Stává se, že si i rodiče stěžují na jejich výchovu. Skautská výchova je pouze doplňková. Předchází se tak případným problémům, které by děti mohly mít například v dospívání.

Osmá otázka

Ve všech střediskách by měl být program přizpůsoben takzvaným „stezkám“. Ty děti plní na schůzkách, táborech, výpravách atd.. Problém je, že spousta středisek tyto stezky nevyužívají a pouze děti složí závěrečné zkoušky na táboře. Cílem je zjištění, zdali střediska používají stezky.

Devátá otázka

Otázka je zaměřena na spokojenost dětí s jejich vedoucím. Ne každé dítě má svého vedoucího rádo. Cílem bude zjištění, zdali jsou jejich děti s vedoucím spokojeni a jestli ho mají rádi.

Desátá otázka

Tato otázka je zaměřena spíše jen na rodiče. A je stejná jako otázka v dotazníku pro vedoucí. Jde o zjištění, zdali jsou rodiče spokojeni s fungováním a působením skautingu v ČR. Předpoklad je, že spokojeni budou, jinak by své děti do skauta nepřihlásili.

Jedenáctá otázka

Tato otázka je podle autora velmi důležitá. Podle odpovědí se dá zjistit, zdali rodiče od dětí také chodili do skauta a proto své děti přihlásili do skauta také.

13.3 CÍL VÝZKUMU

Celá praktická část diplomové práce je zaměřena na výchovu a vzdělávání. Jedná se o výchovu a vzdělávání dětí, ale i dospělých.

Cílem je zjištění, zdali skauting v ČR funguje a působí správně, zdali je výchova dětí ale i dospělých dostatečná, a zdali není potřeba něco doplnit či změnit.

Autor si celou praktickou část rozdělil na dvě části, kde v první části se bude zjišťovat výchova a vzdělávání dospělých, a v druhé části se bude zjišťovat výchova a vzdělávání dětí.

13.4 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ OD VEDOUČÍCH

Tento dotazník byl zaslán celkem 5 skautským střediskům z celé ČR. Autor si zvolil středisek, aby byly výsledky, které autor získá byly co nejpřesnější. Celkem dotazník vyplnilo 50 respondentů. V průměru je tedy 5 vedoucích na jedno středisko.

Autor dotazníky nerozděloval a ani nevyhodnocoval podle středisek, ale celkově. V závěru vyhodnocování bude krátký souhrn, kde budou jednotlivá střediska porovnána.

1) *Pohlaví?*

Celkem dotazník, jak již bylo zmíněno vyplnilo 50 respondentů. Když respondenty rozdělíme na pohlaví, tak 28 respondentů bylo ženského pohlaví a 22 respondentů bylo mužského pohlaví. Z toho tedy vyplývá, že více vedoucích je žen.

2) *Věk vedoucího?*

V dotazníku je na výběr ze 3 možností. Autor byl překvapen, že více jak polovina vedoucích a to přesně v počtu 29 respondentů, je ve věku 18ti let. S tímto výsledkem je autor mírně zklamán. Další věková kategorie byla 19-21 let. Tuto odpověď vybralo celkem 16 respondentů. A poslední kategorii a to 22 let a více vybralo 5 respondentů.

3) *Jak dlouho jste ve skautu?*

Zde byla odpověď volná. Bylo celkem 11 různých odpovědí. Nejčastější odpověď byla 2 roky. Autor nyní pochopil, proč je spousta vedoucích ve věku méně než 18 let. Průměrná doba všech respondentů byla 3,5 roku a rekordman, který odpověděl je ve skautu již 10 let.

4) *Jste spokojeni s funkcí vedoucího oddílu?*

Zde byly dvě možnosti na odpověď a to velmi jasně definované možnosti. Zkrátka ano či ne. Celkem z 50ti respondentů je celkem 38 spokojeno se svou rolí ve středisku, tedy funkcí vedoucího oddílu. Celkem 12 respondentů není spokojeno se svou funkcí. Ačkoli to otázka neumožňovala, byla zde i odpověď typu: „*Byl jsem do toho donucen.*“

Tento typ odpovědi autor nevidí rád, protože se domnívá, že role vedoucí oddílu si má jednotlivý skaut vybrat sám, zdali jí chce či nikoli. Zde se potvrdil fakt, že některá střediska své skauty do těchto funkcí nutí.

5) *Jaký oddíl vedete?*

Nejčastější oddíl, který vedoucí vedou a odpověděli, resp. vyplnili dotazník vedou vlčata nebo světlušky. Zde bylo zastoupení ve stejném počtu, a to 15 vede vlčata a 15 vedoucích vede světlušky. Následovali benjamínci a to 12 vedoucích, a v neposlední řadě skauti i skautky mají po 4 vedoucích.

6) *Jste spokojeni se skautským vzděláváním?*

V této otázce bylo na výběr ze 4 možností. Možnost ANO si vybralo celkem 12 respondentů, možnost SPÍŠE ANO si vybralo 20 respondentů, možnost SPÍŠE NE si vybralo 8 respondentů a možnost NE si vybralo 10 respondentů.

Panuje zde velmi velký nepoměr kdy 32 respondentů je spokojeno se skautským vzděláváním a 18 respondentů není spokojeno. Ti, kteří odpověděli na možnost spíše ne a ne jsou respondenti ve věkové kategorii méně než 18 let. Autor se domnívá, že ani jeden respondent nemá žádné vzdělání, proto ani nemohou být spokojeni se skautským vzděláváním. Autorovým potěšením bylo zjištění, že více jak polovina respondentů je spokojena se vzděláváním.

7) *Nejvyšší dosažené skautské vzdělání?*

Momentálně uznávané zkoušky u nás v ČR ve skautingu jsou jen dvě a to čekatelské zkoušky a vůdcovské zkoušky. Tím nejhorším případem jsou ti vedoucí, kteří nemají žádné vzdělání a tím pádem středisko má uděleno několik výjimek ve vedení oddílů.

V dotazníku byly odpovědi zastoupeny takto: 20 respondentů odpovědělo, že nemají žádné vzdělání, 29 respondentů má čekatelské zkoušky a 1 respondent má vůdcovské zkoušky.

Tyto odpovědi autora mírně zklamali. Je vidět, že střediska a ani samotní vedoucí nemají moc velký zájem o vzdělávání a to je škoda.

8) *Jaké skautské vzdělání ještě máte?*

Na tuto otázku byla možnost otevřené odpovědi. Většina respondentů odpověděla, že mají zdravotnický kurz, rádcovský kurz a v neposlední řadě lesní kurz (lesní škola).

9) *Plánujete další skautské vzdělávání?*

Na tuto otázku byly čtyři možnosti odpovědí. Zde se respondenti sešli v odpovědích, a to u odpovědi ANO a NE. Celkem 33 respondentů bylo pro NE a 17 respondentů bylo pro ANO.

Zde se potvrdila autorova domněnka z předchozích otázek, že vedoucí se nechtějí dále vzdělávat až na výjimky.

10) *Chybí Vám nějaký obor skautského vzdělávání?*

Na výběr v dotazníku bylo opět ze dvou odpovědí. Respondenti zde jednoznačně rozhodli, že jim žádné vzdělávání nechybí. Ačkoli nebylo možnost u této odpovědi odpovědět jinak, byl zde dodatek, že jeden respondent uvedl: „*Skauting má velké množství vzdělávání, tak není potřeba další obor přidávat.*“

11) *Jste celkově spokojeni s tím, jak skauting v ČR funguje či působí?*

Zde bylo na výběr ze čtyř možností. Respondenti se opět shodli na jedné. K autorově překvapení zde byla odpověď 50x ANO. Autor se domníval, že minimálně 30% respondentů nebude spokojeno, po předchozích odpovědích na předchozí otázky.

12) *Uvažovali jste o změně střediska?*

Zde byly opět na výběr jen dvě možnosti odpovědí. Výsledky jsou takové, že 38 respondentů by středisko neměnilo, ale 12 respondentů ano. Autor se domnívá, že důvodem pro odchod, resp. změnu střediska se rozhodlo 12 respondentů na základě odpovědí ze čtvrté otázky, kdy 12 respondentů bylo do vedení oddílu donuceno.

13.5 ZÁVĚREČNÉ VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ OD VEDOUCÍCH

Po vyhodnocení všech dotazníků, které respondenti vyplnili, tedy celkem 50 dotazníků, autor této diplomové práce došel k tomuto závěru.

První dotazník byl určen pro vedoucí oddílů. Ukázalo se, že více vedoucích je žen. Může to být způsobeno tím, že mají kladnější vztah k dětem. Ukázalo se, že vedoucí v oddílech jsou většinou vedoucí, kteří dosáhli čerstvě 18ti let.

Hlavním cílem bylo zjistit, zda-i jsou dospělý ve skautingu dostatečně vzdělávání. Dle dotazníkového šetření se ukázalo, že jsou vedoucí, kteří se chtějí vzdělávat a pak jsou vedoucí, kteří nechtějí. Autor bude k vyhodnocení hlavně používat odpovědi, kdy vedoucí chce být vzděláván. Dle odpovědí od respondentů, jsou vedoucí spokojeni s jejich vzděláváním a není potřeba je nijak doplňovat. Nejčastější odpovědi na otázku zdali mají jiné vzdělání, než na které bylo dotazováno bylo, že mají zdravotní kurz tedy Zdravotník zotavovacích akcí, lesní kurz(y), a nebo rádcovský kurz. Plánování dalšího vzdělávání autora mírně zarazilo, že jen 17 lidí se chce následně vzdělávat, zároveň byl autor potěšen, že je vůbec někdo, kdo se chce ve skautingu i nadále vzdělávat.

Dalším autorovým překvapením bylo zjištění, že všech 50 respondentů, tedy vedoucích je spokojeno s fungováním skautingu v ČR.

13.6 ZÁVĚR AUTORA NA DOTAZNÍKY OD VEDOUCÍCH

Autor této diplomové práce je také skaut. Je členem skautského střediska Říp, kde do roku 2018 byl vedoucí dětí ve věku 6-11 let v oddílu vlčat. Vlčata vedl celkem 5 let. Pravdou je, že vedoucí občas potřebuje pauzu, aby si odpočinul.

Autor se dále domnívá, že vzdělávání ve skautingu je dostačující a v některých oborech je až na vrcholu možností. Autor sám má čekatelské zkoušky, Zdravotníka zotavovacích akcí a následně i kurz první pomoci.

V neposlední řadě je autor s fungováním skautingu v ČR velmi spokojen. Je zde možnost vzdělávání v různých oborech, a to nemá žádná jiná nezisková organizace.

13.7 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ OD RODIČŮ

Tento dotazník byl zaslán celkem 5ti skautským střediskům z celé ČR, které následně předali dotazníky rodičům. Autor si zvolil 5 středisek, aby výsledky, které autor získá byly co nejpřesnější. Celkem dotazník vyplnilo 125 rodičů tedy respondentů.

1) *Pohlaví Vašeho dítěte?*

Tato otázka byla do dotazníku zařazena z důvodu zjištění, zdali se do skauta hlásí více dívek nebo chlapců. Jak již bylo zmíněno, tak dotazník vyplňovalo 125 respondentů. Výsledkem je, že v těchto pěti vybraných střediskách je více chlapců a to přesně 88 a zbytek tedy 37 tvoří dívky.

2) *Věk Vašeho dítěte?*

Po vyhodnocení odpovědí se ukázalo, že nejvíce přihlášených dětí je ve věku 6-10 let celkem 96, menší zastoupení měla věková skupina 3-5 let a to celkem 24, a nejméně měla skupina 11-15 let celkem 5 respondentů. Skupina 16 let a více zde není zastoupena.

3) *Proč jste Vaše dítě přihlásili do skauta?*

Takřka všechny odpovědi se shodovali v odpovědi. V dotaznících to bylo vždy napsané trochu jinak, ale podstata byla stejná a to, že se jim líbí program, jakým děti ve skautu děti zabavují, co je učí, a jak se mohou vzdělávat.

Další velmi častá odpověď byla na doporučení od známých, kteří již dítě ve skauta měli dříve, než oni. Autor byl zde s odpovědnými na tuto otázku mile překvapen.

4) *Jak dlouho je Vaše dítě ve skautu?*

Zde respondenti tedy rodiče vybírali ze tří možností. Nejmenší obsazení měla možnost: méně než rok, kde tato odpověď byla zaznamenána celkem 25x, odpověď 1-2 roky se zaznamenala celkem 96x, a pouze 4x byla vybrána odpověď více jak 2 roky.

5) *Jste spokojeni s přístupem a výchovou Vašich dětí jejich vedoucím?*

Zde měli respondenti na výběr ze 4 možností. K překvapení autora, respondenti využili pouze jednu jedinou odpověď, a to odpověď ANO. Ačkoli v odpovědích nebyla možnost odpovědět vlastní odpovědí, tak respondenti tedy rodiče opět připsali svůj postřeh. Autor cituje: „*Naše dítě se konečně zklidnilo. Už není jako z divokých vajec. Obdivuji a zároveň nezávidím vedoucím, jakou práci jim ti děti dají. Respekt jim!*“

6) *Je něco, co byste změnili na výchově Vašich dětí ve skautu?*

Zde měli respondenti možnost volné odpovědi. Zde byla odpověď velmi jednoduchá a jednoznačná – NEZMĚNILI. Jen jediná malá výtka zde byla na fyzické tresty v podobě dřepů např. za sprosté slovo.

7) *Berete výchovu Vašich dětí ve skautu jako prioritní výchovu?*

Zde měli respondenti na výběr ze dvou možností a následně svou možnost měli zdůvodnit. Autor předpokládal, že zde bude pouze jedna možnost, a to možnost NE, tuto odpověď využilo celkem 123 respondentů tedy rodičů a pouze 2 respondenti využili odpověď ANO.

Odůvodnění bylo celkem stejné a to, že skautský výchova je jen doplňková. Ale i tak se našli dva respondenti, kteří si myslí, že skautská výchova by měla být prioritní, ovšem svou odpověď nedokázali odůvodnit.

8) *Nejvyšší skautské „vzdělání“ Vašich dětí?*

Zde chce autor zjistit jak jsou na tom děti se vzděláním, ale tím skautským a zároveň zdali vedoucí dělá vše řádně tak jak má. Přesně 35 dětí nemá žádné skautské vzdělání a zbytek dětí tedy 90 má nováčkovskou zkoušku.

9) Mají Vaše děti jejich vedoucího rádi?

Když dochází k výchově dětí cizím člověkem, ne rodičem je vždy těžké si najít autoritu a popř nějakou spolupráci. Tato otázka je pomocná k otázce číslo 5. Aby výchova probíhala dobře tak dítě musí mít svého vedoucího rádo. Celkem 121 dětí má svého vedoucího rádo, ale 4 nemají.

Můžeme se domnívat, že ty 4 děti mohou být ti, kterým se nelíbí fyzické tresty (dřepry) například za sprosté slovo.

10) Jste celkově spokojeni s tím, jak skauting v ČR funguje, působí?

Zde bylo na výběr ze čtyř možností. Respondenti se opět shodli na jedné. K autorově překvapení zde byla odpověď 125x ANO.

11) Chodil/a jste jako dítě do skauta?

Tato otázka byla pouze jako doplňková, která zajímala hlavně autora. Autor chtěl zjistit, zdali rodiče, kteří byli ve skautu přihlásili své dítě kvůli tomu, nebo jestli rodiče děti přihlašují, i-když nevědí jak to ve skautu chodí.

Celkem 22 respondentů, tedy rodičů do skauta chodili a zbytek tedy 103 do skauta nikdy nechodila. A toto bylo opět další překvapení pro autora.

13.8 ZÁVĚREČNÉ VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ OD RODIČŮ

Po vyhodnocení všech dotazníků, které respondenti vyplnili, tedy celkem 125 dotazníků, autor této diplomové práce došel k tomuto závěru.

Větší část dětí, které rodiče do skauta přihlásili byli chlapci, a to celkem ve velké přesile, ale není to vždy pravidlem, že do skauta se přihlašuje více chlapců než dívek. Nejvíce dětí, které rodiče do skauta přihlašují jsou ve věku 6-10 let. Toto autor očekával, protože ne každý rodič svěří například tří leté dítě cizím lidem tedy vedoucím.

Důvodem, proč rodiče své děti do skauta přihlašují je ten, že se jim líbí program a náplň skautingu, děti se dokáží zabavit a následně i seznámit s novými dětmi, tím pádem

získávají nové kamarády a v neposlední řadě je zde i doporučení od ostatních rodičů, kteří již své děti ve skautu mají.

S celkovou výchovou jsou rodiče spokojeni. Toto byl hlavní cíl, který chtěl autor zjistit. Rodiče i vedoucí podporují a ztotožňují se s jejich výchovou, a i děti mají své vedoucí rády. Praktiky vedení dětí a celkový způsob vedení by rodiče neměnili, až na jednu malou výtku a to fyzické tresty jako například dřepy za sprosté slovo. Výchovu dětí rodiče neberou jako prioritní, ale jako doplňkovou. Je jim jasné, že nelze dítě vychovávat, když se schází například jednou týdně, a tak je jejich prioritní výchova na nich. Našla se zde i výjimka, kde si někteří rodiče mysleli a brali skautskou výchovu jako prioritní. Vzdělání dětí vzhledem k jejich věku se očekávalo, že nebude nijak vysoké, ale autor byl překvapen, že více jak $\frac{3}{4}$ dětí mají nováčkovskou zkoušku, za kterou když splní dostanou odznak.

Celkové působení skautingu v ČR na rodiče působí sympaticky a nic by na něm neměnili. Skauting podle nich splňuje jejich očekávání, někdy až nad rámec.

Poslední jen doplňková otázka byla na téma rodič=skaut. Zde byl autor překvapen, že 22 rodičů do skauta chodilo. Pro někoho malé číslo, ale je pěkné, když se rodič vrátí do skauta jiným způsobem, tedy s pomocí dítěte. Ale pozor na to, aby rodiče své děti nenutili do skauta chodit. Prioritou je aby to chtělo jejich dítě a bylo ve skautu spokojené.

13.9 ZÁVĚR AUTORA NA DOTAZNÍKY OD RODIČŮ

Autor se udělal předběžné výsledky, které by z šetření mohli vyjít. Výsledky, které byly z dotazníku získány, byly skoro totožné, jako odpovědi od rodičů.

Autor si předběžné výsledky udělal ze zajímavosti, jelikož se ve vedení pohyboval 5 let jako vedoucí vlčat. Autor tedy má postřehy od rodičů a ví jak se věci v této oblasti mají.

Jediné, čím byl autor zaskočen ale i překvapen bylo zjištění, že se všem líbí a souhlasí s tím jak skauting funguje a působí v ČR. Při autorově vedení dětí byly neustále nějaké problémy na toto téma.

ZÁVĚR

Celá tato diplomová práce se zabývá skautingem, přesněji Skautingem jako celosvětovým dobrodružstvím, ale i výchovy a vzdělávání dětí i dospělých.

V této diplomové práci autor popisoval, jak skauting vznikl. Autor Vám popsal celou historii až po současnost skautingu, akce, které skaut pořádá, nejdůležitější osobní skautingu a dále jak se mohou děti, ale dospělý vzdělávat a v neposlední řadě také jak správně děti vychovávat a vést je tím správným směrem.

Cílem, proč se autor rozhodl tuto diplomovou práci napsat bylo zjištění, zdali jsou děti ale i dospělý dobře vychováni ale i vzděláváni. Autor pro toto zjištění používal dotazníkové šetření. Dotazníky, které autor používal sestavil spolu s jeho kamarády z oddílu ze skautského střediska Říp v Roudnici nad Labem, do kterého autor chodí již 16 let a z toho 5 let působil jako vedoucí.

Z dotazníkového šetření se autor nedozvěděl jen, zdali jsou děti, ale i dospělý dobře pomocí skautingu vzděláváni a vychováni, ale dozvěděl se i plno dalších důležitých věcí, které Vám autor nyní přiblíží.

Autor použil dva dotazníky, které se v několika otázkách lišily. Jeden dotazník byl určen pro skautské vedoucí, kde chtěl autor hlavně zjistit, zdali jsou skautští vedoucí dobře a dostatečně vzděláni a vychováni a druhý dotazník byl hlavně směřován na rodiče, kde byl hlavní úkol zdali jsou děti dostatečně a dobře vychováni a vzděláváni.

Z dotazníkového šetření vedoucích vyplynulo, že skautské vzdělávání je takřka na té nejlepší cestě. Skautští vedoucí jsou podle respondentů, které oslovil právě pomocí již zmiňovaného dotazníku dostatečně vzděláváni, ale ne každý toho využije. Ukázalo se ale, že ne každý vedoucí má dostatečné a potřebné zkoušky pro vedení oddílu. Každý vedoucí by měl mít min ČK (čekatelské zkoušky), kde projde školením, které mu umožní vedení oddílu, tedy práci s dětmi. Skautský vedoucí může vést svůj oddíl i bez těchto zkoušek, ale získání povolení a výjimek je velmi složité. Pokud skautské středisko nemá dostatek vedoucích, musí žádat o speciální povolení, která umožní dospělému vedoucímu vést oddíl. Dotazníkové šetření ukázalo, že střediska, která dotazníky dostala k vyplnění mají

minimálně jednoho vedoucího, který vede oddíl na speciální povolení spolu s udělením souhlasu vedení dětí bez příslušného vzdělání a zkoušek. Vedoucí celého střediska v tomto případě musí vedoucího dobře znát a vědět, jaké jsou jeho schopnosti ve vedení. Toto zjištění o udělování výjimek autora mírně vyděsilo. Autor ovšem ví, že bez povolení a výjimek by plno skautských středisek nemohlo fungovat. Další zjištění, tentokrát velmi dobré zjištění bylo, že skautští vedoucí, kteří mají dostatečné oprávnění pro vedení dětí plánují i další vzdělávání na určitých kurzech a školeních, ale i zároveň jsou velmi s možnostmi vzdělávání ve skautingu spokojeni a žádný obor jim nechybí. Ba naopak si myslí, že vzdělávání ve skautingu je dostačující a žádný obor vzdělávání nechybí. Posledním tím hlavním bodem v dotazníkovém šetření byla otázka, zdali jsou vedoucí spokojeni s tím, jak skauting v ČR funguje a jak působí. Zde byl autor opět překvapen s odpověďmi, které se v dotazníku dozvěděl. Všichni skautští vedoucí, kterým se dostali do rukou dotazníky jsou spokojeni s fungováním, ale i působením skautingu v ČR a to je opravdu velmi pozitivní zjištění.

Z dotazníkového šetření, které bylo určeno rodičům od dětí vyplynulo, že skauting umožňuje dětem dostatečné vzdělávání ale i dostatečnou výchovu. Je zřejmé, že hlavně výchova ale i vzdělávání dětí je závislá na tom, zdali chce i samotné dítě, a jestli to vedoucí zvládne. Skautská výchova, je považována za doplňkovou nikoli za prioritní, jak si někteří rodiče mysleli. Rodiče jsou ovšem spokojeni s doplňkovou výchovou jejich dětí až na jednu malou výtku. Fyzické tresty v podobě například dřepů. Ve většině středisek toto ovšem funguje. Je i dokázáno, že na děti toto platí více než například psaní vět, že už to nikdy neudělají, a nebo že to nesmí dělat, nebo než aby děti stály někde v koutě a jiné. Ukázalo se, že i vzdělávání dětí je dostatečné. Děti stezky a jejich vzdělávací program využívají. Je jasné, že dítě, které je ve skautu déle má více vzdělání než dítě, které je v oddíle pár dní. Upřímně je lepší děti v první chvíli pozorovat a nechat je, jestli se jim ve skautu bude líbit a pak následovně začít se vzděláváním, ale výchova začíná ihned na první schůzce na, kterou dítě dorazí. Posledním bodem bylo zjištění, zdali jsou rodiče spokojeni s fungováním a působením skautingu v ČR. Tato otázka byla schválně položena jak vedoucím oddílu, tak i právě rodičům dětí, jelikož autora zajímalo i porovnání, jestli vedoucí ale i rodiče mají na fungování a působení skautingu v ČR stejný názor. Ukázalo se, že i rodiče jsou s fungováním a působením skautingu v ČR spokojeni.

Autor je s výsledkem celé své práce spokojen. Autor dokázal zajistit si potřebné informace k tématu diplomové práce a následně si odpovědět na svou otázku, kterou si položil a to jestli je vzdělávání dětí i dospělých, ale i jejich výchova ve skautingu dostatečná. Dle vedoucích ale i rodičů je výchova tedy i vzdělávání dostačující a toto je pro autora velmi pozitivní zjištění.

Spousta lidí má skauting spojeno s Foglarem a jeho tvorbou. Tak jen bobříci, stezky odvahy, plnění různých úkolů atd., ale o tom skauting jen není. Skauting je plný dobrodružství, odvahy, adrenalinu, radosti, kamarádů a především je srdeční záležitost každého, kdo do skauta vstoupí a zůstane. Zkrátka: „*Kdo nevyzkouší, neví!*“

Na úplný závěr diplomové práce by chtěl autor uvést, že i on sám je se skautingem v ČR nadmíru spokojen. Jak s fungováním ale i působením a v neposlední řadě i s možnostmi vzdělávání. Sám autor jak již, má čekatelské zkoušky, kurz zdravotníka zotavovacích akcí a spousty dalších kurzů a další kurzy má v plánu po dokončení vysoké školy. Přeci jen tak 16 let ve skautském středisku Říp autor nezhodí!

„Pobyt v přírodě vám nikdo a nic nenahradí. Útěk skautů do přírody je jen návratem do nejdražší naší domoviny, kde jedině můžeme slyšet puls opravdového života s jeho uzdravující a vše obnovující mocí.“

Antonín Benjamin Svojsík

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BŘICHÁČEK, Václav, Michaela GAYDOŠOVÁ a Tomáš HÁJEK. *Skautskou stezkou*. Praha: Tiskové a distribuční centrum, 2001. ISBN 80-86109-60-70.

ČÁKA, Jan. *Junácká symbolika*. 2. vyd. Praha: Merkur, 1990. ISBN 80-7032-876-2.

ELSTNER, František Alexander. *Uzly a laso: kniha o slavném umění námořníků, zálesáků, kovbojů a gaučů z pamp pro milovníky života pod modrou oblohou*. Praha: Naše vojsko, 2009. ISBN 978-80-206-1076-8.

Franderlik, V.. *Listy Jurovi: Metodika výchovy v junáckém oddíle*. Brno, 1991 ISBN 80-7029-036-06

PLAMÍNEK, Jiří. *Řešení konfliktů a umění rozhodovat*. Praha: Argo, 1994. ISBN 80-85794-14-4.

SVOJSÍK, Antonín Benjamin. *Základy junáctví: Návod pro výchovu čes.mládeže na základě systému sira R.Baden-Powella "Scouting" a za laskavého přispění četných odborníků*. 3.nezm.vyd.podle 1.vyd.v r.1912. Praha: Merkur, 1991. ISBN 80-7032-001-x.

VOSÁTKA, Mirko a Vladimír VURM. *Skautské toulky přírodou*. Vyd. 1., ve Skautingu. Liberec: Skauting, 1993. Skautské prameny. ISBN 80-85421-05-4.

WATKINS, David a Meike DALAL. *Táboření a turistika*. Bratislava: Mladé letá, 1995. ISBN 80-06-00617-2.

ZAPLETAL, Miloš, Bohumil KOS a Karel WEIGNER. *Stezka zdatnosti*. Liberec: Skauting, 1995. Skautské prameny. ISBN 80-85421-14-3.

Seznam použitých internetových zdrojů

Skaut.cz. *Www.skaut.cz* [online]. [cit. 2019-02-18]. Dostupné z:
<https://www.skaut.cz/skauting/>

Wikipedia.cz. *Www.wikipedia.cz* [online]. [cit. 2019-02-18]. Dostupné z:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Skauting>

Www.casopisy-skaut.cz: Archiv časopisů [online]. [cit. 2019-02-18]. Dostupné z:
<https://casopisy-skaut.cz/skauting>

Www.wikipedia.cz: Skaut - Historie [online]. [cit. 2019-02-18]. Dostupné z:
https://cs.wikipedia.org/wiki/Jun%C3%A1k_%E2%80%93_%C4%8Desk%C3%BD_skaut#Historie

SEZNAM ZKRATEK

ČK – čekatelské zkoušky

VZ – vůdcovské zkoušky

atd. – a tak dále

např. – například

tj. – to je

ČR – Česká republika

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Dotazník I

Příloha B - Dotazník IV

DOTAZNÍK

Dobrý den, jmenuji se Michal Svoboda a jsem studentem na Univerzitě Jana Amose Komenského v Praze, zkráceně UJAK obor Pedagogika – Andragogika. Tento dotazník je součástí mé diplomové práce na téma „Skauting jako celosvětové dobrodružství – výchova a vzdělávání dětí i dospělých“.

Cílem dotazníku je zjistit názory na vzdělávání vedoucích. Autor chce zjistit, zdali jsou vedoucí spokojeni se způsobem vzdělávání ve skautingu.

Pokud není uvedeno jinak, u každé otázky je možné vybrat pouze jednu odpověď.

Předem Vám moc děkuji za ochotu a čas věnovaný tomuto dotazníku

1) *Pohlaví vedoucího?*

- Muž
- Žena

2) *Věk vedoucího?*

- 18 let
- 19 – 21 let
- 22 let a více

3) *Jak dlouho jste ve skautu?*

- Volná odpověď

4) *Jste spokojeni s funkcí vedoucího oddílu?*

- Ano
- Ne

5) *Jaký oddíl vedete?*

- Benjamínci
- Vlčata
- Světlušky
- Skauti
- Skautky

6) *Jste spokojeni se skautským vzděláváním?*

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

7) *Nejvyšší dosažené skautské vzdělání?*

- žádné
- Čekatelské zkoušky
- Vůdcovské zkoušky

8) *Jaké skautské vzdělání ještě máte?*

- Volná odpověď...

9) *Plánujete další skautské vzdělávání?*

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

10) *Chybí Vám nějaký obor skautského vzdělávání?*

- Ano, chybí. Jaký?
- Ne nechybí.

11) *Jste celkově spokojeni s tím, jak skauting v ČR funguje či působí?*

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

12) *Uvažovali jste o změně střediska?*

- Ano
- Ne

DOTAZNÍK

Dobrý den, jmenuji se Michal Svoboda a jsem studentem na Univerzitě Jana Amose Komenského v Praze, zkráceně UJAK obor Pedagogika – Andragogika. Tento dotazník je součástí mé diplomové práce na téma „Skauting jako celosvětové dobrodružství – výchova a vzdělávání dětí i dospělých“.

Cílem dotazníku je zjistit názory na vzdělávání vedoucích. Autor chce zjistit, zdali jsou rodiče spokojeni se způsobem vzdělávání a výchovy vedoucími ve skautingu.

Pokud není uvedeno jinak, u každé otázky je možné vybrat pouze jednu odpověď.

Předem Vám moc děkuji za ochotu a čas věnovaný tomuto dotazníku

1) *Pohlaví Vašeho dítěte?*

- Chlapec
- Dívka

2) *Věk Vašeho dítěte?*

- 3-5 let
- 6-10 let
- 11-15 let
- 16 let a více

3) *Proč jste Vaše dítě přihlásili do skauta?*

- Volná odpověď

4) *Jak dlouho je Vaše dítě ve skautu?*

- Méně než rok
- 1-2 roky
- Více jak 2 roky

- 5) *Jste spokojeni s přístupem a výchovou Vašich dětí jejich vedoucím?*
- Ano
  - Spíše ano
  - Spíše ne
  - Ne
- 6) *Je něco, co byste změnili na výchově Vašich dětí ve skautu?*
- Vlastní odpověď
- 7) *Berete výchovu Vašich dětí ve skautu jako prioritní výchovu?*
- Ano
  - Ne
  - Odůvodněte Vaši odpověď-
- 8) *Nejvyšší skautské „vzdělání“ Vašich dětí?*
- žádné
  - Nováčkovská zkouška
  - stupeň
  - stupeň
- 9) *Mají Vaše děti jejich vedoucího rádi?*
- Ano
  - Spíše ano
  - Spíše ne
  - Ne
  - Svou odpověď zdůvodněte-
- 10) *Jste celkově spokojeni s tím, jak skauting v ČR funguje, působí?*
- Ano
  - Spíše ano
  - Spíše ne
  - Ne
- 11) *Chodil/a jste jako dítě do skauta?*
- Ano
  - Ne

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Michal Svoboda

Obor: Andragogika

Forma studia: prezenční

Název práce: Skauting jako celosvětové dobrodružství – výchova a vzdělávání dětí i dospělých

Rok: 2019

Počet stran textu bez příloh: 70

Celkový počet stran příloh: 5

Počet titulů českých použitých zdrojů: 9

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 4

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Karel Kamiš, CSc.